

Analýza pohledávek a závazků ve vybrané firmě

Tereza Tykvová

Bakalářská práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza Tykiová**
Osobní číslo: **M16802**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Analýza pohledávek a závazků ve vybrané společnosti**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Na základě průzkumu literárních zdrojů zpracujte problematiku týkající se řízení pohledávek a závazků.

II. Praktická část

- Analyzujte současný stav evidence pohledávek a závazků ve vybrané firmě.
- Zhodnoťte stávající situaci ve firmě a navrhněte zlepšení.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

HIGGINS, Robert C. Analysis for financial management. Eleventh edition. New York, NY: McGraw-Hill Education, 2016, 466 s. ISBN 9780077861780.
KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada, 2017, 228 s. ISBN 978-80-271-0563-2.
KUBÍČKOVÁ, Dana a Irena JINDŘICHOVSKÁ. Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firem. Praha: C.H. Beck, 2015, 342 s. ISBN 978-80-7400-538-1.
ŠANTRŮČEK, Jaroslav a David ŠTĚDRA. Pohledávky, jejich cese a hodnota. 3., aktualiz. vyd. Praha: Oeconomica, 2012, 45 s. ISBN 978-80-245-1920-3.
ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2016, 284 s. ISBN 978-80-271-0048-4.

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Marie Paseková, Ph.D.
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: 7. ledna 2019
Termín odevzdání bakalářské práce: 14. května 2019

Ve Zlíně dne 7. ledna 2019

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: .....

.....

podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na analýzu pohledávek a závazků ve vybrané společnosti. Cílem práce je rozbor těchto položek rozvahy a zhodnocení jejich významnosti v konkrétní firmě. První část je teoretická, kde jsou vymezeny pohledávky a závazky dle české legislativy. Dále je vysvětleno, jak u vybrané společnosti lze provést finanční analýzu a k čemu tyto ukazatele slouží. V praktické části je popsán vznik a zánik, ocenění a jakými postupy konkrétní firma účtuje o dané problematice. Práce se poté zabývá také analýzou poměrových ukazatelů. V závěru disponuje hodnocení firmy a následná doporučená opatření ke zlepšení současné situace.

Klíčová slova: Účetnictví, finanční analýza, pohledávky, závazky, odběratelé, dodavatelé

ABSTRACT

This bachelor thesis is focused on the analysis of debts and liabilities of the chosen company. The goal of this bachelor thesis is to analyze and breakdown balance sheet items and to conduct an in-depth evaluation of their significance and impact on the performance of the chosen company. The first part is theoretical and starts with the definition of debts and liabilities according to Czech law and legislation. This part also contains guidelines and steps needed in order to carry out financial analyses of the chosen company, which indicators should be focused on and explained, and why they are important. In the practical part, the company's foundation and current market valuation is explained, accompanied by the definition of methodologies used in accounting and financial statements of the company. Moreover, the analysis of the proportional indicators and ratios is introduced and carried out. In the conclusion, the overall review of the company is summarized and subsequent recommendations for improving the company's current state are given.

Keywords: Accounting, financial analysis, debts, liabilities, customers, suppliers

Chtěla bych touto cestou poděkovat především vedoucím pracovníkům účetního oddělení vybrané společnosti, za poskytnutí informací ke zpracování bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat doc. Ing. Marii Pasekové, Ph.D. za vedení mé bakalářské práce.

Také bych ráda poděkovala za podporu a motivaci mé věrné kamarádce a spolužačky Michaele Daňkové a členům mé rodiny.

OBSAH

ÚVOD	8
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 POHLEDÁVKY	12
1.1 LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA	12
1.2 VZNIK A ZÁNİK POHLEDÁVEK.....	12
1.3 ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ POHLEDÁVEK	12
1.4 ÚČETNÍ ROZDĚLENÍ POHLEDÁVEK	13
1.5 POHLEDÁVKY V CIZÍ MĚNĚ.....	14
1.6 OCEŇOVÁNÍ POHLEDÁVEK	15
1.7 OPRAVNÉ POLOŽKY K POHLEDÁVKÁM	16
1.8 ODPIS POHLEDÁVEK	17
1.9 PREVENTIVNÍ ZAJIŠTĚNÍ POHLEDÁVEK	18
1.10 VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK.....	20
2 ZÁVAZKY	21
2.1 LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA	21
2.2 VZNIK A ZÁNİK ZÁVAZKU.....	21
2.3 ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ ZÁVAZKŮ	21
2.4 ÚČETNÍ ROZDĚLENÍ ZÁVAZKŮ	22
2.5 ZÁVAZKY V CIZÍ MĚNĚ	24
2.6 OCEŇOVÁNÍ ZÁVAZKŮ	25
2.7 LEASING	25
Výhody a nevýhody leasingového úvěru	25
Srovnání leasingu a bankovního úvěru	26
3 FINANČNÍ ANALÝZA	27
3.1 METODY FINANČNÍ ANALÝZY.....	27
3.2 ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	28
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
4 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ SPOLEČNOSTI	33
4.1 CHARAKTERISTIKA ČINNOSTI SPOLEČNOSTI	33
4.2 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	34
4.3 VIZE A CÍLE PODNIKU	35
4.4 ÚČETNICTVÍ VYBRANÉ SPOLEČNOSTI	35
5 FINANČNÍ ANALÝZA	36
5.1 VERTIKÁLNÍ A HORIZONTÁLNÍ ANALÝZY VYBRANÉ SPOLEČNOSTI	36
1.1.1. Vertikální analýza	37
1.1.2. Horizontální analýza	37
5.2 ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	38
1.1.3. Analýza zadluženosti	38
1.1.4. Analýza likvidity	39

1.1.5.	Analýza rentability	39
1.1.6.	Řízení aktiv	39
6	POHLEDÁVKY VE VYBRANÉ SPOLEČNOSTI.....	42
6.1	VZNIK A ZÁNİK POHLEDÁVEK.....	42
6.2	OCENĚNÍ	42
6.3	FAKTURACE	42
6.4	ODPISY A OPRAVNÉ POLOŽKY	42
6.5	ZAJIŠTĚNÍ POHLEDÁVEK.....	43
6.6	VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK.....	43
6.7	ANALÝZA POHLEDÁVEK.....	44
6.8	ROZDĚLENÍ KRÁTKODOBÝCH POHLEDÁVEK DLE JEJICH SPLATNOSTI.....	47
6.9	OPRAVNÉ POLOŽKY K POHLEDÁVKÁM PO SPLATNOSTI.....	49
7	ZÁVAZKY VE VYBRANÉ SPOLEČNOSTI	51
7.1	VZNIK A ZÁNİK ZÁVAZKŮ.....	51
7.2	OCENĚNÍ	51
7.3	ANALÝZA ZÁVAZKŮ	51
7.4	ROZDĚLENÍ KRÁTKODOBÝCH ZÁVAZKŮ DLE JEJICH SPLATNOSTI.....	54
8	ZHODNOCENÍ A NÁVRH NA ZLEPŠENÍ	56
	ZÁVĚR	59
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	61
	SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	63
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	64
	SEZNAM GRAFŮ	65
	SEZNAM OBRÁZKŮ	66
	SEZNAM TABULEK.....	67

ÚVOD

Pohledávky představují pro společnost právo na příjem plnění, které je nejčastěji v podobě peněžních prostředků od věřitele. K tvorbě pohledávky dochází při prodeji výrobků a zboží nebo při poskytnutí služeb. Pohledávky mohou vznikat i u pracovního vztahu, kdy společnost požaduje například náhradu peněz od zaměstnance při zjištěném manku v pokladně. Pohledávky představují jednu z hlavních položek oběžných aktiv, tedy majetkovou část společnosti.

Závazky znamenají povinnost podniku uspokojit věřitele zaplacením dluhu pomocí peněžních prostředků nebo započením v podobě nepeněžního plnění. Mezi dlouhodobé závazky lze zařadit závazky k úvěrovým institucím. Ty poskytují podnikům zvýšení peněžních prostředků na účtech, které mohou využít na podporu finanční situace podniku. Výrobní společnosti vykazují krátkodobé závazky nejčastěji v podobě dluhu spojeným s nákupem materiálů. Závazky jsou součástí cizích zdrojů společnosti, jež s vlastním kapitálem tvoří finanční strukturu.

Správné řízení pohledávek a závazků ve společnosti představuje efektivní hospodaření. Pod pojmem správného řízení si lze představit například využití zajišťovacích instrumentů, sestavení plánu o pravidelné kontrole položek pohledávek a závazků, a dále je správné řízení možné zajistit pomocí finanční a majetkové analýzy, kde je možné zjistit případné nedostatky a lze tím předejít problémům.

Bakalářská práce si klade za cíl analyzování pohledávek a závazků ve vybrané společnosti. Hlavním cílem této práce je zjištění výsledků analýzy s následným zhodnocením a návrhem na zlepšení současné situace.

Teoretická část obsahuje legislativní vymezení pohledávek a závazků. Jsou rozebrány jednotlivé povinnosti a náležitosti, které každá účetní jednotka musí splňovat pro vedení věrného a pravdivého zobrazení účetnictví. Součástí teoretické části je také finanční analýza. Analýza je zaměřena na elementární metody, které se zabývají analýzou absolutních ukazatelů, analýzou tokových ukazatelů, analýzou rozdílových ukazatelů, analýzou poměrových ukazatelů, analýzou soustav ukazatelů a metodami mezipodnikového srovnání. Analýza poměrových ukazatelů je následně rozebrána podrobněji, jelikož z této metody jsou použity jednotlivé ukazatele v praktické části práce.

Druhou částí bakalářské práce je praktické zpracování materiálů poskytnuté vybranou společností. V první řadě je představena vybraná společnost. Jsou uvedena hlavní činnosti společnosti, její organizační struktura, vize a cíle a základní informace o vedení účetnictví. Následně je rozebrána finanční analýza, především metoda poměrových ukazatelů. Výsledky uvádějí skutečnosti o situaci vybrané společnosti. Tyto skutečnosti jsou uvedeny pro roky 2015, 2016 a 2017. Pro rok 2018 nelze tyto výsledky analyzovat, jelikož vybraná společnost dosud nemá schválenou účetní závěrku pro toto období. Dále je praktická práce rozdělena na pohledávky a závazky vybrané společnosti. V části o pohledávkách je uveden vznik a zánik, ocenění, fakturace, odpisy a opravné položky, zajištění, vymáhání a nakonec analýza pohledávek. O závazcích je následně uveden jejich vznik a zánik, ocenění a jejich analýza.

V závěru bakalářské práce je kapitola zaměřená na zhodnocení a návrh na zlepšení situace ve vybrané společnosti.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je analyzování položek pohledávek a závazků ve vybrané společnosti a na základě výsledků zhodnocení současného stavu hospodaření této firmy a následný návrh opatření pro zlepšení aktuální situace.

Analýza pohledávek a závazků bude provedena ve vybrané společnosti za období 2015–2017. Informace pro analýzu budou čerpány z účetních závěrek pro dané období. Firma má status akciové společnosti a na českém trhu se vyskytuje už od roku 1996. Zabývá se výrobou a prodejem vlastních výrobků v oboru světelné reklamy.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou dílčích částí, a to na teoretickou a praktickou část.

První část se zabývá podrobným teoretickým rozbohem pohledávek a závazků, kde řeší jejich vznik a zánik, rozdělení, ocenění, účtování a další velmi významné informace sloužící pro dobré řízení těchto položek u společností. Dále jsou popsány jednotlivé ukazatele finanční analýzy. Teoretická část je zpracována na základě prostudování literárních a internetových zdrojů.

Praktická část bakalářské práce aplikuje teoretické poznatky na vybranou společnost. Tato společnost je zprvu představena a následně provedena finanční a majetková analýza struktury podniku. Přesněji jde o rozbor struktury pomocí horizontální a vertikální analýzy a poté je použita analýza poměrových ukazatelů, kde se vyskytuje analýza rentability, zadluženosti, likvidity a řízení aktiv. Další kapitoly se zabývají účtováním a analýzou pohledávek a závazků ve vybrané společnosti.

Na základě výsledků provedené analýzy je v závěru vytvořeno zhodnocení a jsou přiloženy návrhy na zlepšení současné situace k efektivnějšímu hospodaření a případnému vyloučení budoucího ohrožení podniku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POHLEDÁVKY

Woo-jung Jon (2018, s. 1) uvádí, že pohledávka představuje právo věřitele na platbu peněžního závazku a s tím nastává i povinnost dlužníka za pohledávku zaplatit. Většinou se jedná o právo vzniklé v důsledku prodaného nebo pronajatého zboží či poskytnuté služby.

Pohledávky jsou nedílnou součástí aktiv společností i s ostatním dlouhodobým a krátkodobým majetkem a peněžními prostředky.

1.1 Legislativní úprava

Pohledávky jsou legislativně upraveny v Zákonu o účetnictví č. 563/1991 Sb., Vyhláškou č. 500/2002 Sb. a Českými účetními standardy č. 017.

1.2 Vznik a zánik pohledávek

„**Vznik pohledávek** – je vázán na přechod vlastnických práv, na splnění dodávky, na převedení práv a povinností z dodaného zboží či výhod z poskytnutých služeb odběrateli – dlužníku. Pohledávka vzniká k určitému okamžiku (moment realizace) s dohodnutou lhůtou splatnosti, tedy okamžiku, který již nastal nebo nastane.“ (Šantrůček, Štědra, 2012, s. 11)

Zánik pohledávky – pohledávky nejčastěji zanikají úhradou neboli splněním závazku ze strany dlužníka. Dále mohou zanikat těmito způsoby:

- Nahrazení jinou pohledávkou.
- Vzájemné započtení pohledávek a závazků.
- Pominutí dluhu.
- Promlčení. (Ryneš, 2014, s. 73 – 74)

1.3 Základní rozdělení pohledávek

Šteker a Otrusinová, (2016, s. 90) uvádějí, že do základního rozdělení pohledávek patří dělení podle:

- Doby splatnosti: **krátkodobé** (splatné do 1 roku) a **dlouhodobé** (splatné nad 1 rok).
- Podle místa vzniku: **tuzemské** a **zahraniční**.
- Míry rizika: **běžné** – bez pochybnosti o včasém splacení, **sporné** – dlužník má jisté výhrady s náležitostmi (částka, doba splatnosti), **pochybné** – pohledávka je již po

splatnosti, avšak úhrada ze strany dlužníka je stále možná, **nedobytné** – velmi malé procento, že pohledávka bude uhrazena. (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 71)

1.4 Účetní rozdělení pohledávek

Pohledávky se v účtovém rozvrhu nacházejí v účtové třídě 3 – Zúčtovací vztahy. Jak už je výše uvedeno, pohledávky lze dělit podle doby splatnosti a místa vzniku, dále je můžeme rozlišovat podle jednotlivých dlužníků. Toto rozdělení se používá i v účetních výkazech, kde můžeme sledovat pohledávky z obchodních vztahů (účtová skupina 31x), pohledávky za společníky (účtová skupina 35x) nebo zaměstnanci (účtová skupina 33x), pohledávky za státem (účtová skupina 34x) a jiné. (Šteker a Otrusínová, 2016, s. 91)

- Pohledávky za odběrateli (311)

Nejběžnější vznik těchto pohledávek sledujeme při prodeji zboží nebo poskytnutí služby odběratelům. Při zaúčtování pohledávky ve stejný okamžik účtujeme i o výnosech (např. tržby z prodeje služeb). Pokud je účetní jednotka také plátcem DPH je povinna zdanit a odvést daň do státního rozpočtu z hodnoty svého výstupu (neboli vzniklého výnosu) (Šteker a Otrusínová, 2016, s. 92). Pohledávka je uhrazena při zaplacení uvedené ceny na faktuře. Při prodeji objemnějšího rozsahu si některé firmy předem vyžádají zálohu na tuto dodávku.

- Pohledávky za eskontované cenné papíry (313)

O pohledávkách za eskontované cenné papíry se účtuje v případě, kdy věřitel postoupí směnku bance. Tento postup se používá, jestliže věřitel chce získat peníze za pohledávku před dobou splatnosti směnky. Tyto cenné papíry označujeme jako eskontní. Do doby splatnosti banka trvá na založení eskontního úvěru, to představuje závazek prodávajícího vůči bance. Banky si za tuto službu srážejí diskont (tj. úroky) nebo jiné poplatky z eskontované směnky, které se promítnou u věřitele ve finančních nákladech. V momentě, kdy dlužník zaplatí směnku bance, ta avizuje věřiteli zrušení úvěru. V situaci, že dlužník peníze bance nezaplatí, banka požaduje peníze od původního majitele směnky, kterou mu i poté vrátí. (Šteker a Otrusínová, 2016, s. 102 - 103)

- Poskytnuté zálohy a závdavky (314)

Poskytnutí zálohy či závdavku představuje vztah mezi dodavatelem a odběratelem, kdy dodavatelé požadují zaplatit zálohu ještě před uskutečněním dodávky. Tento krok si dodavatelé

zvolili jako zajištění, že smlouva bude dodržena, a také jim záloha poskytne dřívější přístup k peněžním prostředkům, které mohou dále investovat. (Paseková, 2008, s. 153)

- Pohledávky za společníky (účtová skupina 35x)

Dle Mrkosové (2017, s. 200) můžeme pohledávky za společníky dále rozdělit na několik účtů:

- Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba.
- Pohledávky – podstatný vliv.
- Pohledávky za upsaný základní kapitál.
- Pohledávky za společníky při úhradě ztráty (při špatném hospodaření společnosti).
- Ostatní pohledávky za společníky obchodní korporace.
- Pohledávky ke společníkům sdruženým ve společnosti.

- Pohledávky za zaměstnanci (331)

Nejčastější pohledávkou za zaměstnanci je při poskytnuté záloze v hotovosti na drobné nákupy nebo na pracovní cesty. Dále můžeme po zaměstnancích požadovat náhradu za vzniklou škodu či manko. (Paseková, 2008, s. 163)

- Pohledávky za státem (účtová skupina 34x)

Vznik těchto pohledávek je nejběžněji spojeno z titulu daní, kdy společnost má nárok na vrácení přeplatku nebo nárok na odpočet daně. To se samozřejmě týká pouze takové účetní jednotky, která je plátcem DPH. (Šteker a Otrusinová, 2016, s. 96)

1.5 Pohledávky v cizí měně

Mrkosová (2017, s. 191) uvádí, že účetní jednotky obchodující se zahraničními odběrateli ze zemí EU fakturují pohledávky v cizí měně. K okamžiku ocenění pohledávky se musí její částka přepočítat na měnu českou, to většinou bývá ke dni vystavení faktury. Pro přepočet si lze vybrat denní nebo pevný kurz:

- Denní kurz – Jedná se o aktuální kurz ke dni vystavené faktury. Tímto kurzem se rozumí kurz devizového trhu stanovený Českou národní bankou.

- Pevný kurz – Účetní jednotka si podle svých vnitropodnikových směrnic určí pevný kurz na určenou dobu (např. měsíc, čtvrtletí), avšak nesmí být delší než účetní období. Pro své potřeby si jej však může v průběhu stanovené doby změnit svým vnitřním předpisem.

V důsledku změn kurzů vznikají běžné kurzovní rozdíly. Mohou to být kladné rozdíly pro věřitele tedy zisk. V opačném případě se jedná o záporné rozdíly, a tedy kurzovou ztrátu. Pohledávky nesplacené do konce účetního období se přepočítají směnným kurzem devizového trhu České národní banky platným ke dni sestavení účetní závěrky. (Šteker a Otrusínová, 2016, s. 99)

1.6 Oceňování pohledávek

Oceňování pohledávek je upraveno zákonem o účetnictví, a to přesněji v § 25. Účetní jednotky jsou povinny se řídit tímto zákonem, jelikož kdyby zde nebyla žádná regulace, mohlo by u některých účetních jednotek dojít k nepřesnému vykazování, a tedy ke zkreslení informací podle jejich představ. Účetní jednotky si mohou ovšem vybrat z více možností oceňování. (Bařinová a Vozňaková, 2007, s. 73)

Pro dodržení oceňovacích pravidel se používá:

- U nově vzniklých pohledávek – jmenovitá hodnota.
- Při nabytí za úplatu nebo u vkladu – pořizovací cena.
- U pohledávek určených k obchodování – reálná hodnota (Bařinová a Vozňaková, 2007, s. 73).

Dle Müllerové a Šindeláře (2016, s. 111) lze způsoby oceňování pohledávek rozdělit do dvou kategorií.

1. **K okamžiku uskutečnění účetního případu** – neboli vzniku pohledávky, například den vystavení faktury. V tomto případě lze pohledávky ocenit dvěma způsoby. První způsob je ocenění pomocí jmenovité hodnoty, který se používá u vzniku nové pohledávky. Druhý způsob je pořizovací cena, která se využívá u pohledávek při jejich nabytí za úplatu či vkladem. V pořizovací ceně mohou být zahrnuty také přímé náklady, např. náklady na znalecké posudky, odměny právníkům a provize.
2. **K okamžiku sestavení účetní závěrky** – oceňování k rozvahovému dni nebo jinému dni, k němuž se sestavuje roční účetní závěrka. Zde účetní jednotka používá reálnou

hodnotu (upraveno v § 27 Zákona o účetnictví). Uplatnit tuto metodu můžeme především u pohledávek po lhůtě splatnosti, u nichž se tvoří opravné položky nebo u pohledávek, které účetní jednotka nabyla a určila dále k obchodování.

1.7 Opravné položky k pohledávkám

Opravnou položkou se rozumí přechodné snížení hodnoty pohledávky. Důvodem vzniku je nejčastěji situace, v které je dlužník v prodlení se splácením dlužné částky (pohledávka po lhůtě splatnosti). Zásady pro tvorbu a použití opravných položek najdeme v prováděcí vyhlášce a v Českých účetních standardech č. 005. (Novotný, 2018, s. 151)

Šteker a Otrusinová (2016, s. 104) uvádějí, že je možné odhadnout, kolik obchodních pohledávek není nikdy uhrazeno a podle toho tvořit opravné položky již v roce, kdy došlo k prodeji zboží nebo služby. Výši odhadu neuhrazených pohledávek lze zjistit podle velikosti ročních tržeb nebo podle konečného zůstatku pohledávek z hlediska doby splatnosti. Následně se v rámci inventarizace zhodnotí výše opravných položek, které si účetní jednotka sama určila. Zjistí-li, že již není důvod k jejich existenci, tak tyto položky sníží nebo zcela zruší.

- Zákonné opravné položky u pohledávek do 30 000 Kč

Dle Zákona o rezervách v § 8c může účetní jednotka tvořit opravnou položku k pohledávce až do výše její celkové neuhrazené hodnoty (tedy 100 %), ale pouze v případě, zda tato pohledávka splňuje podmínku, že hodnota při vzniku nepřesáhne částku 30 000Kč. V § 8c zákona o rezervách najdeme další podmínky, které je potřeba u tvorby opravné položky dodržet. (Bařinová a Vozňáková, 2007, s. 74)

- Ostatní zákonné opravné položky

K nepromlčeným pohledávkám splatných po 31. 12. 1994 podle zákona ČNR č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zajištění základu daně, lze tvořit opravné položky, jejichž tvorba je výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Tyto opravné položky podle zákona můžeme tvořit pouze k pohledávkám, které byly v okamžiku vzniku účtovány ve výnosech, a tento příjem nebyl osvobozen od daně z příjmu. I zde můžeme tyto opravné položky rozdělit na skupiny. Do první skupiny se řadí pohledávky, u kterých od konce sjednané doby splatnosti uplynulo více než 18 měsíců, anebo více než 30 měsíců. V druhé skupině jsou pohledávky nabyté postoupením. (Skálová a kolektiv, 2017, s. 84)

Podle Pilátové a Richtra (2011, s. 60) se opravné položky netvoří k pohledávkám vzniklých z titulu cenných papírů, ostatním investičním nástrojům, úvěrům, půjčkám, ručením, zálohám, poplatkům, sankcím atd., není-li zákonem stanoveno jinak. Dále uvádějí, že daňové opravné položky se nesmí tvořit k pohledávkám, jestliže věřitel k dlužníkovi má současně splatné závazky.

1.8 Odpis pohledávek

Odpis pohledávek představuje, stejně jako u opravných položek, snížení jejich hodnoty. Avšak zde se jedná o nevratné snížení. U odpisu pohledávek se shledáváme s rozdělením na daňové a účetní odpisy.

Účtování o odpisu pohledávky sledujeme na nákladovém účtu 546 – Odpis pohledávky. Pro účetní jednotky je výhodné tento syntetický účet rozdělit dále na analytické účty, které mohou rozlišovat např. účetní a daňové odpisy. (Skálová a kolektiv, 2018, s. 83)

1. Účetní odpis pohledávek

Účetní jednotka si sama podle své vnitropodnikové směrnice rozhodne, zda bude pohledávky odpisovat pomocí účetních odpisů (nemají daňovou účinnost). K tomuto snížení hodnoty dochází většinou u pohledávek, u kterých je velká pravděpodobnost, že náklady na vymáhání budou vyšší částky než zisk anebo, když příslušný orgán (policie, soudy) obeznámí věřitele o neznámém pobytu dlužníka. (Skálová a kolektiv, 2018, s. 84)

2. Daňový odpis pohledávek

Dle Bařinové a Vozňakové (2007, s. 78) se jedná o tzv. jednorázový odpis pohledávky, který lze považovat za výdaj na dosažení, zajištění a udržení příjmu podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu. Hovoříme tedy o daňově uznatelném nákladu, který je možné odepsat v plné výši (100 %) v případě splnění následujících podmínek, a to u pohledávek za dlužníkem:

- Jež soud zrušil konkurz pro nízký stav majetku dlužníka – rozhoduje soud.
- Který je nyní v konkurzním řízení – rozhoduje soud.
- Který zemřel, a pohledávka se stala nevymahatelnou – vyjádření notáře.

1.9 Preventivní zajištění pohledávek

Podle Bařinové a Vozňákové (2007, s. 11) je důležité pohledávky před jejich vznikem nebo v době vzniku zabezpečit, a tedy předejít výskytu problémových pohledávek. Mezi důležité faktory, které by si měl každý věřitel prověřit, patří dosavadní platební schopnosti odběratele a dále to, zda se budoucí odběratel nenachází v registru dlužníků. I přes prověření může dojít k situaci, že se obchodní vztah uzavře s partnerem, který nemusí vyhovovat naším podmínkám. Pro tyto případy se používá zajištění pohledávek.

Lze hovořit o zajišťovacích instrumentech, kterými jsou:

- Smlouva

Nejzákladnějším zajištěním v obchodním vztahu představuje smlouva. Je velmi důležité přesně stanovit obsah, platební a dodací podmínky pro případné vymáhání. (Bařinová, Vozňáková, 2007, s. 12)

- Záloha

Především u velkých a významných pohledávek se v dnešní době můžeme setkat, že věřitelé požadují zálohovou částku, před odesláním dodávky. Výše zálohy je stanovena na dohodě mezi dodavatelem a odběratelem a měla by být stanovena v obchodní smlouvě. (Bařinová, Vozňáková, 2007, s. 15-16)

- Pojištění

Další z možností je si své pohledávky pojistit. V minulých letech bylo oblíbené si pojistit především pohledávky ze zahraničního obchodu, avšak v současné době se setkáváme s pojištěním i u běžných tuzemských pohledávek. Pojišťovna je v dnešní době schopna klientovi poradit, zda je pro něho bezpečné s jím vybranou protistranou obchodovat a jaké z toho vyplývají pro něho rizika. Tuto službu může pojišťovna poskytovat pouze tehdy, když protistrana má nějaké záznamy z minulosti. V případě, že takové záznamy nejsou, vzniká větší riziko z nedostatků informací. Pojištění se doporučuje firmám s obraty od jednotek milionu korun. Pojištění pro menší podniky se vyplatí v případě, kdy se jedná o jednoho nebo jediného z hlavních odběratelů, na kterých je firma existenčně závislá. (Vlnas, Pojištění pohledávek: Obrana proti neplaticím zákazníkům, 2014)

- Zástavní právo

Zástavní právo spočívá na principu zajištění pohledávky, která nebyla řádně a včas zaplacená, kde zástavní věřitel je oprávněn domáhat se k věci zastavené. Zástavní právo má dvojí

funkci – zajišťovací, kdy dlužník má podnět ke splnění povinnosti úhrady dluhu a nahrazovací, kde pro případ nedodržení závazku vzniká věřiteli nárok na uspokojení své pohledávky z předmětu zástavy. Do zástavy může dlužník dát věc movitou, nemovitou nebo cenný papír. (Bařinová, Vozňáková, 2007, s. 17 - 18)

- Ručení

V případě ručení zde vystupují dvě osoby, a to věřitel a ručitel, který není dlužníkem. Ručitel je tedy osoba, která je povinna zaplatit pohledávku za dlužníka v případě jeho neschopnosti. Za danou pohledávku se může zaručit i více než jeden ručitel. (Bařinová, Vozňáková, 2007, s. 19 - 21)

- Forfaiting

Pod pojmem forfaiting si lze představit odkup střednědobých a dlouhodobých pohledávek. Nejčastější vznik těchto pohledávek je spojen s vývozem či dovozem na zajištěný dodavatelský úvěr. U těchto obchodů bývá pohledávka ve formě směnky. Kupující forfaitér přebírá s nákupem i veškerá rizika spojená s pohledávkou. Jedná se o odkup směnky před dobou její splatnosti na diskontní bázi. (Rádová, Dvořák, Málek, 2013, s. 198)

- Faktoring

Jde o odkup krátkodobých pohledávek vzniklých na nezajištěný dodavatelský úvěr. Faktoringová společnost nejčastěji banka odkoupí pohledávku se zpětným regresem, kde riziko zůstává na dodavateli anebo bez regresu, kde veškerá rizika postupují z dodavatele na banku. (Rádová, Dvořák, Málek, 2013, s. 205)

Tabulka 1: Rozdíly mezi faktoringem a forfaitingem

(Vlastní zpracování dle Bařinová, Vozňáková, 2007, s. 35-38 a Rádová, Dvořák, Málek, 2013, s. 198 a 205)

	Faktoring	Forfaiting
Druh pohledávky	odkup nezajištěných pohledávek	odkup zajištěných pohledávek
Doba splatnosti	krátkodobé pohledávky do 180 dnů	střednědobé a dlouhodobé pohledávky
Míra rizika	veškerá rizika přenesena na faktoringovou společnost	rizika jsou buď přenesena, nebo zůstávají dodavateli
Nejčastější využití	domácí trh	zahraniční trh
Zajištění	žádné	v podobě směnky

Mezi další preventivní zajištění pohledávek patří: bankovní záruka, dokumentární akreditiv, dokumentární inkaso, zajišťovací převod práva, smluvní pokuta, směnky, sekuritizace, kapitalizace pohledávek.

1.10 Vymáhání pohledávek

K tomuto kroku věřitel přistoupí v případě, pokud odběratel nezaplatí za dodávku včas. Vymáhání pohledávek je možné provádět pomocí vlastních pracovníků podniku nebo za pomoci externích firem, které se na tyto služby zaměřují.

Vymáhání vlastními silami je efektivní, jestliže se jedná o vymáhání pohledávek, které jsou přibližně do tří měsíců po splatnosti. Tato cesta pro společnost s velkým počtem dlužníků představuje drahý a na čas náročný způsob vymáhání.

U externího vymáhání představuje hlavní výhodu malá časová náročnost pracovníků společnosti, avšak externí specializované firmy si za tyto služby účtují nemalé peněžní ohodnocení. Pro společnosti o malém počtu odběratelů zaplacením těchto služeb vznikají náklady, které hrají velkou roli v účetnictví a jsou ve většině případů nevýhodné. (Režňáková a kolektiv, 2010, s. 100-101)

2 ZÁVAZKY

Handlar (2010, s. 3-4) uvádí, že závazky mají dva základní významy, a to závazkovou právní povinnost a závazkový právní vztah.

1. Závazková právní povinnost – jedná se o povinnost jedné strany (dlužníka) poskytnout druhé straně tohoto vztahu (věřiteli) domluvené plnění za službu, prodej zboží nebo výrobku, nejčastěji v podobě peněžních prostředků.
2. Závazkový právní vztah – upravuje míru chování mezi subjekty, na které se vztahují daná práva a povinnosti. Závazkové vztahy lze dále rozlišit na jednoduché anebo komplexní.

Tyto dva základní významy jsou uvedeny a přesněji specifikovány pro každý jednotlivý obchod individuálně. Pro dodržení těchto parametrů je vystavena obchodní smlouva, která ukládá dané podmínky a povinnosti pro obě strany.

2.1 Legislativní úprava

Základní postupy a důležité náležitosti o závazcích najdeme upravené v Zákoně o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve Vyhlášce č. 500/2002 Sb. a v Českých účetních standardech č. 018.

2.2 Vznik a zánik závazku

Závazek vzniká zejména ze smluv z obchodních vztahů, ve kterých vystupují dvě osoby – věřitel a dlužník. Dlužník se zavazuje splnit svůj náklad v čas a řádně, za to mu je od věřitele dodána smluvní položka.

Zánikem závazku se rozumí splnění neboli zaplacení dluhu. (Šteker a Otrusinová 2016, s. 161)

2.3 Základní rozdělení závazků

Stejně jako u pohledávek i zde rozlišujeme závazky podle:

- Doby splatnosti na **krátkodobé** – doba splatnosti je kratší než jedno účetní období a **dlouhodobé** – závazky, jejichž doba splatnosti je delší než jedno účetní období a odložený daňový závazek.
- Místa vzniku na **tuzemské** a **zahraniční**.

2.4 Účetní rozdělení závazků

Hinke a Bárková (2010, s. 88) uvádějí, že závazky jako takové najdeme v účtovém rozvrhu stejně jako pohledávky v účtové třídě 3 – Zúčtovací vztahy, ale také v účtové třídě 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky.

1. Závazky – krátkodobé

Pro účtování krátkodobých závazků se používá třetí účtová třída. Zde patří skupina 32, kde najdeme závazky k dodavatelům, směnky k úhradě, přijaté zálohy a ostatní závazky, dále ve skupině 33 účtujeme závazky k zaměstnancům, ve skupině 36 se nacházejí závazky ke společníkům a ve třídě 37 jsou závazky z koupě obchodního závodu a jiné závazky. (Šteker, Otrusinová, 2016, s. 162 – 163)

- Závazky k dodavatelům

Nejčastější vznik těchto závazků je nákupem dlouhodobého majetku, zásob či služeb. Současně se závazkem nám vzniká také náklad (např. faktura za spotřebovanou energii) nebo navýšení aktiv (např. faktura za nákup SMV). Samozřejmě pro plátce DPH je zde povinnost daň zaúčtovat a zaplatit, ale následně si ji může nárokovat zpět, pomocí daňového přiznání k DPH u finančního úřadu. (Šteker, Otrusinová, 2016, s. 163 - 164)

- Směnky k úhradě

Dosud neuhrazené závazky mohou být převedeny na závazky směnečné. Se vznikem směnky často vznikají také náklady navíc v podobě úroků. (Janoušková, Blechová, 2012, s. 82)

- Přijaté zálohy

Účetní jednotka může požadovat od odběratele poskytnutí zálohy v podobě peněžních prostředků na budoucí plnění. (Janoušková, Blechová, 2012, s. 86)

- Závazky se zaměstnanci a institucemi

Závazky k zaměstnancům vznikají nejčastěji v případech spojených se mzdou, u náhrady škody nebo pro zúčtování cestovného a účtují se na účet 331 – Zaměstnanci. Dále v účetní třídě 33 nalezneme účet 336 – Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, kam účetní jednotka za sebe jako zaměstnavatele a za své zaměstnance odvádí příslušnou částku stanovenou zákonem a dále tento závazek účtuje na nákladový účet 524 – Zákonné sociální a zdravotní pojištění. (Mrkosová, 2017, s. 193–195)

- Závazky ke společníkům

V této účetní třídě se nachází závazky ke společníkům, které se dále dělí na podúcty podle druhu závazku. Patří sem: Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba, závazky – podstatný vliv, závazky ke společníkům obchodní korporace při rozdělování zisku, ostatní závazky ke společníkům obchodní korporace ze závislé činnosti atd.

- Závazky ke státu

Hinke a Bárková (2010, s. 94) uvádí závazky ke státu, které vznikají nejběžněji z daňového statusu neboli povinnosti odvést daň či povinnosti uhradit nedoplatek na dani.

V této souvislosti lze daně dělit na dvě skupiny:

- 1) **Daně přímé** jsou používány k zdanění příjmů (daň z příjmů FO a PO) a majetku (daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí, silniční daň).
- 2) „**Nepřímé daně** jsou zahrnuty v ceně zboží nebo služeb placené poplatníkem při jejich koupi. Tyto daně jsou označovány jako nepřímé, neboť jsou hrazeny kupujícím, ale placeny státu prodávajícím. Patří sem daň z přidané hodnoty, spotřební daň a ekologická daň.“ (Šteker, Otrusinová, 2016, s. 173)

2. Závazky – dlouhodobé

Pro účtování dlouhodobých závazků se používá účtová třída 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky. Radíme sem závazky z účtové skupiny 46 - Dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím, 47 - Dlouhodobé závazky a dále 48 - Odložený daňový závazek. (Janoušková, Blechová, 2012, s. 138)

- Bankovní úvěry

Pro většinu účetních jednotek představují dlouhodobé bankovní úvěry velkou roli v podobě externích zdrojů financování. Tento cizí zdroj musí společnost vrátit věřiteli v předem stanovenou dobu i s dohodnutou odměnou neboli úrokem.

Úvěr lze rozlišit na neúčelový, kdy banka připiše peníze na bankovní účet žadatele a více se nezabývá, na co půjčené peníze budou použity, a účelový, kde je tomu naopak. Zde banka poskytne peníze pouze na předem sjednané účely (např. nákup stroje). Tyto účely poté musí být bance doloženy v podobě faktur. (Šteker, Otrusinová, 2016, s. 179 – 180)

- Vydané dluhopisy

Vydaný dluhopis je ve formě dlužného cenného papíru. Vydáním dluhopisů si účetní jednotka v podstatě půjčuje chybějící peněžní zdroje od věřitelů. Účetní jednotka se zavazuje ke zpětnému odkupu tohoto dluhopisu v předem sjednanou dobu. Věřitelé za půjčené peněžní prostředky požadují zaplacení úroku, což je pro účetní jednotku náklad. (Šterek, Otrusinová, 2016, s. 182)

- Odložený daňový závazek

Jedná se o daně z příjmu, které účetní jednotka bude muset zaplatit v budoucích účetních obdobích. Odložená daň se účtuje pomocí účtu 481 – Odložený daňový závazek a pohledávka. Při prvním účtování odložené daně použijeme účet 428 – Nerozdělený výsledek minulých let nebo 429 – Neuhrazená ztráta minulých let. V dalších letech již účtujeme na nákladový účet 592 – Daň z příjmu – odložená. (Skálová a kolektiv, 2018, s. 128-130)

2.5 Závazky v cizí měně

Stejně jako u pohledávek je potřeba i závazky přepočítat z cizí měny na měnu českou. Platí zde i stejné podmínky pro denní a pevný kurz.

Šterek, Otrusinová (2016, s. 184) „Při postupném vzniku závazků z úvěru nebo zápůjček (např. v rámci smluvního úvěrového rámce) a následném postupném splácení těchto závazků lze použít pro vyčíslení kurzových rozdílů metodu FIFO¹ nebo vážený aritmetický průměr kurzů za období poskytování úvěrů nebo zápůjček. Při postupném splácení lze kurzové rozdíly účtovat výsledkově až ke konci rozvahového dne. U kurzových rozdílů, které vznikají v průběhu účetního období (ČÚS č. 006), se uskutečněním účetního případu rozumí např. úhrada závazků, převzetí dluhu nebo úhrada úvěru novým úvěrem.“

Kurzové rozdíly účetní jednotce mohou přinést zisk (663 – Kurzové zisky) či naopak ztrátu (563 – Kurzové ztráty). (Hinke, Bárková, 2010, s. 96 – 97)

---

¹ Metoda FIFO – zkratka z anglického sousloví *First In, First Out*. V překladu do češtiny zkratka nese význam první dovnitř, první ven. Tato metoda se používá v účetnictví nejčastěji pro účtování o skladových zásobách.

2.6 Oceňování závazků

K okamžiku vzniku závazku (např. den přijetí faktury) se používá ocenění pomocí jmenovité hodnoty. Avšak ke dni sestavení účetní závěrky se účetní jednotka může rozhodnout mezi způsobem ocenění historickou cenou nebo reálnou hodnotou. Historická cena představuje původní jmenovitou hodnotu závazku. Reálnou hodnotu lze použít jen u vybraných položek závazků, které jsou uvedeny v Zákoně o účetnictví § 27. (Janoušková, Blechová, 2012, s. 18)

2.7 Leasing

Trochu netradičním druhem závazku může pro společnost představovat leasing. Jedná se o krátkodobý nebo dlouhodobý pronájem určitého předmětu od leasingové společnosti, které se společnost zaručuje platit za tento předmět dohodnuté leasingové splátky. Specifické pro leasingový úvěr je, že daný předmět je ve vlastnictví pronajímatele a společnost pouze předmět užívá, avšak nevlastní. (Radová, Dvořák, Málek, 2013 s. 209–210)

Druhy leasingu:

- Operativní leasing – doba leasingu je kratší než doba životnosti předmětu, který je poté vrácen pronajímateli.
- Finanční leasing – doba pronájmu se blíží době životnosti předmětu, který po skončení leasingu přechází do vlastnictví nájemce, a to buď za minimální doplatek, nebo bez doplatku. (Radová, Dvořák, Málek, 2013 s. 209)

Výhody a nevýhody leasingového úvěru

Velkou výhodou je, že společnost na pořízení dané investice nepotřebuje disponovat celkovým objemem peněžních prostředků na koupi, ale potřebuje pouze dostatečné příjmy na pokrytí leasingových splátek. Tyto splátky je možno si po domluvě nechat upravit na dané termíny (např. měsíční, čtvrtletní nebo půlroční splátky). Další plus u leasingu představuje pojištění, které leasingové společnosti nabízejí a jsou většinou už i v ceně pronajímaného předmětu.

Nevýhodou leasingu je určitě fakt, že zde nájemci nevzniká žádné vlastnické právo po dobu leasingu, a tedy nemůže provádět žádné potřebné úpravy předmětu. Leasingové společnosti si do ceny splátek samozřejmě připočítávají úrok, za poskytnutí této služby, který pro ně

tvoří zisk. To často znamená, že je leasing celkově dražší variantou financování než pořízení daného předmětu za hotové. (Radová, Dvořák, Málek, 2013 s. 209–210)

Srovnání leasingu a bankovního úvěru

Podnik má možnost investovat dvěma způsoby. Prvním možností je bankovní úvěr, kde může podnik poskytnuté peníze investovat do čehokoliv anebo pomocí druhého způsobu a to leasingu. V tabulce jsou uvedené základní rozdíly mezi těmito způsoby. (Valouch, 2012, s. 19 – 21)

Tabulka 2: Porovnání leasingového úvěru a bankovního úvěru

(Vlastní zpracování dle Valouch, 2012, s. 19-21)

	Leasingový úvěr	Bankovní úvěr
Předmět úvěru	hmotná věc (př. auto, stroj)	peněžní prostředky
Doba úvěru	krátkodobé i dlouhodobé	krátkodobé i dlouhodobé
Splácení	postupnými splátkami	postupnými splátkami
Práva	omezené	neomezené
Doba sjednání	rychlé sjednání	časově náročné
Ukončení	sankce za předčasné ukončení	možnost předčasného splacení
Další	-	potřeba ručení a vysoká bonita klienta

3 FINANČNÍ ANALÝZA

Finanční analýza se zabývá vyhodnocením finanční situace podniku. Veškeré informace v této analýze vycházejí z položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty, z čísel, které jsou doložitelné a díky nim, je podnik schopen zjistit informace o výkonnosti, problémech a možnostech do budoucna. Manažeři společností by měli být schopni využít finanční analýzu na rozpoznání těchto problémů a následně i podle zjištěných informací navrhnout a aplikovat opatření na zlepšení. Finanční analýza je velmi důležitá pro širokou škálu lidí, včetně investorů a věřitelů. Avšak analýzu nejvíce využívá podnik uvnitř své společnosti. (Higgins, 2016, s. 3)

3.1 Metody finanční analýzy

Kubíčková a Jindřichovská (2015, s. 57–73) uvádějí, že metody finanční analýzy lze rozdělit do několika skupin. Mezi nejjednodušší a nejpoužívanější rozdělení považujeme dělení na elementární metody a vyšší metody.

Elementární metody

- **Analýza absolutních ukazatelů** – zde se využívá analýza horizontální, která se zabývá analýzou vývojových trendů a analýza vertikální k procentnímu rozboru jednotlivých položek účetních výkazů.
- **Analýza tokových ukazatelů** – tato analýza se zabývá výnosy, náklady, ziskem a cash flow.
- **Analýza rozdílových ukazatelů** – řeší řízení podniku pomocí jeho likvidity. Nejvýznamnější ukazatel je zde čistý pracovní kapitál.
- **Analýza poměrových ukazatelů** – patří mezi nejzákladnější a nejpoužívanější metody pro zjištění finanční situace podniku.
- **Analýza soustav ukazatelů** – slouží k celkovému zhodnocení finanční situace firmy, používá se pyramidový rozklad nebo účelové soustavy ukazatelů (bonitní a bankrotní modely).
- **Metody mezipodnikového srovnání** – umožňuje porovnání s jinými podniky stejného oboru.

Vyšší metody

Tyto metody jsou používány častěji na specializovaných pracovištích (např. výzkumy).

- **Matematicko-statistické**
- **Nestatistické**

Tabulka 3: Zdroje dat pro elementární metody

(Vlastní zpracování dle Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017, s. 72)

Metody	Zdroje
Analýza absolutních ukazatelů, tokových ukazatelů	Účetní výkazy společnosti, podrobný rozbor přílohy k účetní závěrce, obchodní věštník, databáze dat konkurenčních firem pro srovnání v odvětví
Analýza rozdílových ukazatelů, poměrových ukazatelů	Účetní výkazy společnosti, databáze dat konkurenčních firem pro srovnání v odvětví

3.2 Analýza poměrových ukazatelů

Analýzu poměrových ukazatelů členíme takto:

- **Analýza zadluženosti, majetkové a finanční struktury**

Touto analýzou se podnik snaží zjistit výši rizika, která se objevují v podobě poměru a struktury vlastního kapitálu a cizích zdrojů. K výpočtu slouží několik ukazatelů:

1. Celková zadluženost = $\frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva celkem}}$, doporučená hodnota se pohybuje mezi 30 – 60 %.
2. Míra zadluženosti = $\frac{\text{cizí zdroje}}{\text{vlastní kapitál}}$, doporučená hodnota se pohybuje okolo 40 %.
3. Doba splácení dluhu = $\frac{\text{cizí zdroje} - \text{rezervy}}{\text{provozní cash flow}}$.
4. Úrokové krytí = $\frac{\text{zisk před zdaněním a úroky (EBIT)}}{\text{nákladové úroky}}$, doporučená hodnota je vyšší než 5.

(Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017, s. 87-91)

- **Analýza likvidity**

Zda je podnik způsobilý hradit své krátkodobé pohledávky může zjistit pomocí analýzy likvidity. Jedná se o měření, za jakou dobu je podnik schopný přeměnit majetkovou složku na peníze. Jsou zde tři základní ukazatele likvidity.

1. Běžná likvidita (III. stupně) = $\frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$, doporučená hodnota je 1,5-2,5.

2. Pohotová likvidita (II. stupně)

$$= \frac{\text{krátkodobé pohledávky} + \text{krátkodoby finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}, \text{ doporučená hodnota}$$

se pohybuje mezi 1 a 1,5.

3. Hotovostní likvidita = $\frac{\text{krátkodoby finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$, doporučená hodnota je v rozmezí 0,2-0,5. (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017, s. 93-96)

- **Analýza rentability**

Je to ekonomický ukazatel, který ukazuje, jak podnik efektivně hospodaří se svými vloženými prostředky. Veškeré výpočty rentability vychází ze zisku a jeho různých forem.

Mezi nejpoužívanější poměry patří:

1. Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) = $\frac{\text{zisk před zdaněním (EBT)}}{\text{vlastní kapitál}}$.
2. Rentabilita aktiv (ROA) = $\frac{\text{zisk před zdaněním a úroky (EBIT)}}{\text{celková aktiva}}$.
3. Rentabilita tržeb (ROS) = $\frac{\text{zisk před zdaněním a úroky (EBIT)}}{\text{tržby}}$.

Pro procentuální vyjádření stačí jen daný výsledek vynásobit stem. (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017, s. 100-102)

- **Řízení aktiv**

Tato metoda je také známa jako ukazatele aktivity. Ukazatele aktivity slouží na měření, jak podnik využil investované finanční prostředky nebo jeho kapitál. K výsledkům se používají jednotlivé složky aktiv a pasiv. U řízení aktiv k měření využíváme dva ukazatele. Prvním ukazatelem je obrat (obratovost), neboli kolikrát za rok se daná položka využije při podnikání. Druhým ukazatelem je doba obratu, která představuje počet dní, za které se položky obrátí. Nejčastěji se tyto ukazatele používají pro celková aktiva, zásoby, pohledávky a závazky. (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017, s. 107)

1. Aktiva

- $\text{Obrat aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}}$, doporučená minimální hodnota je zde 1, ale uvádí se, že čím větší hodnota tím lépe. Dosažení nízkých hodnot představuje nepřiměřenou majetkovou strukturu podniku a neúčinné využití majetku.

- $\text{Obrat dlouhodobého majetku} = \frac{\text{tržby}}{\text{dlouhodobý majetek}}$, jedná se o stejný ukazatel, jako u obratu aktiv, jen se zde zaměřujeme pouze na dlouhodobý majetek a ne na celá aktiva podniku.

U obratu aktiv i u obratu dlouhodobého majetku hraje velkou roli odpis majetku. Jestliže je majetek už z větší části odepsán, poté jsou výsledky těchto ukazatelů lepší. (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017, s. 107–108)

2. Zásoby

- $\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{průměrný stav zásoby}}$, představuje rychlost obratu zásob.
- $\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{průměrný stav zásoby}}{\text{tržby}} * 360$, udává, jak dlouho jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob.

Čím kratší je doba obratu zásob a čím vyšší je obratovost, tím je situace lepší. Velkou roli zde hraje také posouzení těchto ukazatelů s ostatními podniky ve stejném odvětví, uvádí se, že pokud je ukazatel nižší než průměrná hodnota v odvětví, tak společnost hospodáří se svými zásobami lépe než ostatní podniky. (Růčková, 2015 s. 67-68)

3. Pohledávky

- $\text{Obrat pohledávek} = \frac{\text{tržby}}{\text{průměrný stav pohledávek}}$
- $\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{průměrný stav pohledávek}}{\text{tržby}} * 360$, vypovídá o tom, za jak dlouho jsou pohledávky v průměru splaceny. Doporučená hodnota je běžná doba, kterou má každý podnik nastavenou jinak.

Pro malé firmy by mohla delší doba obratu pohledávek způsobit velké finanční problémy, které by museli řešit cizími zdroji. Střední a velké podniky by měli být schopny tolerovat delší dobu splacení pohledávek a případně tyto finanční rozdíly hradit ze svého majetku. Avšak je-li doba inkasa příliš dlouhá, tedy jestliže je doba obratu pohledávek delší než doba obratu závazků, může to v dlouhodobém časovém horizontu vést až k druhotné platební neschopnosti. (Růčková, 2015 s. 67-68)

4. Závazky

- $\text{Obrat závazků} = \frac{\text{tržby}}{\text{krátkodobé závazky}}$

- Doba obratu závazků = $\frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{tržby}} * 360$, tento ukazatel určuje, jak rychle jsou splaceny závazky firmy.

Doba obratu závazků by měla alespoň dosáhnout doby obratu pohledávek, což vede k přiměřené finanční rovnováze v podniku. (Růčková, 2015 s. 67-68)

- **Ukazatele kapitálového trhu**

U tohoto ukazatele vstupní údaje pocházejí z kapitálových trhů a dále se kombinují s účetními výkazy, což je jiné oproti ostatním poměrovým ukazatelům, které vycházejí pouze z účetních dat. Ukazatele kapitálového trhu používají především investoři pro zjištění finanční situace na tomto trhu.

1. $P/E \text{ ratio} = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{zisk na akcii}}$, tento ukazatel je důležitý pro zhodnocení tempa růstu, míry zisku a podílu dividend na zisku.
2. $P/BV = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{účetní hodnota vlastního kapitálu na akcii}}$, slouží ke zjištění, jak trh oceňuje hodnotu vlastního kapitálu podniku. Výsledná hodnota by měla být vyšší než 1.

Dividendový výnos = $\frac{\text{dividenda na akcii}}{\text{tržní kurz akcie}}$, vyjadřuje, jak podnik zhodnotil vložené prostředky prostřednictvím vyplacených dividend. (Knápková, Pavelková, Remeš, Šteker, 2017, s. 111-112)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ SPOLEČNOSTI

Vybraná společnost existuje na českém trhu již od roku 1996, kdy byla založena společníky jako společnost s ručením omezeným. Tato skutečnost se však roku 2005 změnila a společnost se transformovala na akciovou společnost s výhradně českými společníky.

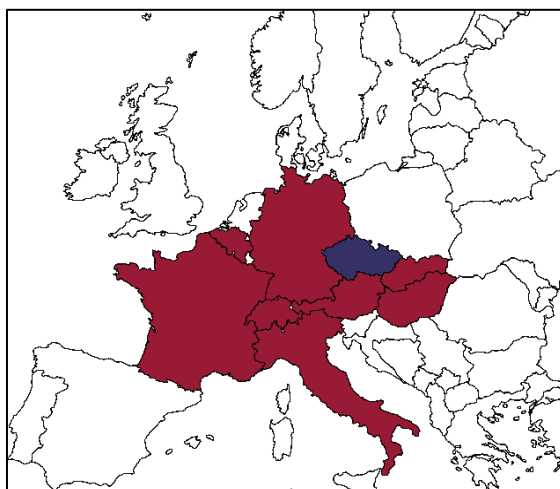
Hlavní sídlo společnosti se nachází ve středočeském kraji. Jedná se o areál, který poskytuje kompletní výrobní a skladové prostory.

4.1 Charakteristika činnosti společnosti

Společnost se zabývá poskytováním světelné reklamy. Spolupráce se zákazníkem začíná u vytvoření přesných návrhů produktů pro naplnění a následnou realizaci vize zákazníka. Společnost nabízí služby v oblasti kovovýroby, plastové výroby, elektro-výroby, dále se zabývá práškovým lakováním, fóliovou grafikou a samozřejmě také dopravou a montáží již hotových výrobků.

Výrobu této společnosti lze rozdělit na reklamní panely, světelná loga a nápisy, nesvětelná loga, orientační systémy, pylony, totemy a další.

Mezi nejvýznamnější odběratele můžeme zařadit více než 400 čerpacích stanic na území České republiky a východní Evropy. Produkty z nosné ocelové konstrukce nesoucí světelnou či nesvětelnou reklamu využívá například nejedna velmi významná společnost automobilového průmyslu, dále i oblíbená společnost fast-foodových řetězců. S výrobky této společnosti se můžeme setkat i na hlavním nádraží města Prahy a také na letišti Václava Havla v Praze.

Obrázek 1: Zahraniční odběratelé

(Vlastní zpracování dle údajů z webových stránek podniku)

Jak již bylo zmíněno, vybraná společnost se věnuje i vývozu produktů do zahraničí. O výrobky projevily zájem firmy a společnosti ze Slovenska, Rakouska, Německa, Itálie a dalších evropských zemí.

4.2 Organizační struktura

Společnost zaměstnává v průměru 20 odborníků. Jelikož se jedná o akciovou společnost, tak dalšími zaměstnanci jsou tři členi představenstva a dále je společnost tvořena třemi členy dozorčí rady.

Tabulka 4: Zaměstnanci vybrané společnosti

(Vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů)

	2017	2016	2015
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	20	20	21
Představenstvo	3	3	3

Z obrázku č. 2 je zřejmé, že firma používá liniový typ organizační struktury. V čele je vedení firmy, které je doplněno o představenstvo a dozorčí radu. Dále se podnik dělí na úseky projekce, výroba a montáž, propagace a reklama, finance a administrativa.

Obrázek 2: Organizační struktura vybrané společnosti

(Vlastní zpracování dle poskytnutých materiálů)

4.3 Vize a cíle podniku

Vybraná společnost si stanovila několik cílů a vizí, které se snaží postupně plnit. Prvním cílem je rozšíření povědomí o jejich výrobcích a službách do zahraničních zemí. Druhým a dlouhodobým cílem je zaměření se na spokojenost zaměstnanců. Pro jejich podporu firma zrekonstruovala nevyužívané objekty v areálu, které přeměnila na bytové jednotky. Dále se snaží zaměstnance motivovat v podobě financování školení a jiných benefitů. Nejdůležitější vizí podniku je dlouhotrvající a rozšiřující působnost na trhu a každoroční dosahování kladného výsledku hospodaření.

4.4 Účetnictví vybrané společnosti

Vybraná společnost vede účetnictví podle Zákona č. 563/1999 Sb. o účetnictví, v platném znění a dále podle Vyhlášky k zákonu o účetnictví č. 500/2002 Sb.

Společnost využívá software Vision. Tento systém je moderní software pro řízení podniku, který nabízí firmám řízení nejen účetnictví, ale i výroby, obchodu, ekonomiky, skladů, servisu či personalistiky. Na trhu je tento systém více než 25 let. Má plnou podporu české legislativy a na svých webových stránkách uvádí, že je využíván více než 500 českými firmami.

Účetní závěrku společnost sestavuje k rozvahovému dni, který připadá na 31. 12. účetního období. Součástí účetní závěrky je rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha k účetní závěrce. V příloze nalezneme účetní metody, kde jsou rozebrány základní zásady vedení účetnictví a dále pak metody použité pro jednotlivé části účetnictví. V následující části přílohy jsou uvedeny poznámky k rozvaze a výkazu zisků a ztráty.

5 FINANČNÍ ANALÝZA

Pro zhodnocení vybrané společnosti použijeme horizontální a vertikální analýzu a dále analýzu poměrových ukazatelů. K analyzování jsme použili tři účetní období vybrané společnosti za roky 2015, 2016 a 2017.

5.1 Vertikální a horizontální analýzy vybrané společnosti

Vertikální a horizontální analýza slouží k posouzení a porovnání daného účetního období nebo více účetních období mezi sebou. Následné vyhodnocení nám ukazuje, jak podnik hospodařil se svým majetkem a jak tento majetek financoval. Společnost z této analýzy zjistí, zda se jednalo o příznivé či nepříznivé změny.

*Tabulka 5: Vertikální a horizontální analýza
(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)*

	VERTIKÁLNÍ ANALÝZA			HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA	
	2017	2016	2015	2017/2016	2016/2015
AKTIVA	100%	100%	100%	11,35%	21,42%
DM	23,03%	22,62%	24,67%	13,36%	11,35%
DNM	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
DHM	22,52%	21,94%	23,87%	14,30%	11,63%
DFM	0,51%	0,68%	0,80%	-16,80%	3,23%
OA	76,22%	78,05%	75,15%	8,74%	26,11%
Zásoby	9,54%	10,45%	14,88%	1,70%	-14,75%
Pohledávky	28,42%	34,66%	36,68%	-8,69%	14,73%
Peněžní prostředky	38,26%	32,94%	23,58%	29,33%	69,59%
PASIVA	100%	100%	100%	11,35%	21,42%
VK	79,69%	85,33%	86,20%	3,98%	20,20%
ZK	5,03%	5,60%	6,80%	0,00%	0,00%
Ážio a kapitálové fondy	13,40%	14,92%	18,12%	0,00%	0,00%
VH m. o.	52,69%	44,62%	54,49%	31,49%	-0,57%
VH b. o.	8,57%	20,19%	6,79%	-52,75%	261,11%
CZ	19,64%	16,69%	13,48%	53,56%	28,31%
Rezervy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Závazky	19,64%	16,69%	13,48%	53,56%	28,31%
Časové rozlišení pasivní	0,67%	0,50%	0,32%	76,45%	58,38%

1.1.1. Vertikální analýza

Dlouhodobý majetek firmy představuje necelých 25 % majetkové struktury podniku. Lze si povšimnout, že dlouhodobý majetek firmy je tvořen pouze dlouhodobým hmotným a dlouhodobým finančním majetkem. Dlouhodobý hmotný majetek firmy je složen z pozemků, staveb a samostatných movitých věcí a jejich souborů. Pod pojmem samostatné movité věci si lze představit výrobní stroje a dopravní prostředky. Stavby, jež představují výrobní haly a sklady jsou k poslednímu prosinci roku 2017 z jedné třetiny odepsané. Samostatné movité věci jsou odepsané z 85 %. Jedná se tedy o starší typy výrobních strojů. Dále je dlouhodobý majetek tvořen dlouhodobým finančním majetkem, který je tvořen podíly.

Druhou složkou majetkové struktury podniku jsou oběžná aktiva, která ve sledovaných letech leží těsně pod hranicí 80 % z celkové majetkové struktury. Oběžná aktiva jsou dále rozdělena na zásoby, pohledávky a peněžní prostředky. Nejmenší částí jsou zásoby, které jsou ve firmě v podobě materiálu. Průměrná hodnota se pohybuje okolo 11,63 % z celkových oběžných aktiv. Následující položkou jsou pohledávky. V tabulce č. 5 si můžeme povšimnout, že procentní hodnoty se postupně snižují. V opačném jevu je tomu u peněžních prostředků, které se za sledované období naopak zvyšují.

Finanční struktura firmy je složena z vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Vlastní kapitál je tvořen základním kapitálem, který je neměnný, áziem a kapitálovými fondy, výsledkem hospodaření za minulé a běžné období. V této vybrané společnosti převažuje vlastní kapitál, jehož hodnota se pohybuje zhruba okolo 83 %. Největší změny tu způsobuje výsledek hospodaření běžného období.

Cizí zdroje jsou zastoupeny pouze závazky, protože firma netvoří žádné rezervy. Závazky lze dále dělit na krátkodobé a dlouhodobé, avšak i v tomto je vybraná společnost odlišná, jelikož vykazuje pouze krátkodobé položky závazků v průměrné výši 16,6 %. Největší část tvoří krátkodobé závazky z obchodních vztahů, které jsou přímo spojeny s činností podniku, a tedy s nakupováním materiálu nebo například faktury za opravu či údržbu strojů.

1.1.2. Horizontální analýza

Dlouhodobý majetek se v obou obdobích zvýšil pouze vlivem zvýšení dlouhodobého hmotného majetku. Dlouhodobý finanční majetek v porovnání roků 2017/2016 klesl až o 16,8 %. Důvodem bylo snížení podílů ve vybrané společnosti.

Také se zvýšila oběžná aktiva. Za povšimnutí stojí velmi vysoký nárůst peněžních prostředků mezi roky 2016/2015.

Vlastní zdroje nejvíce ovlivnil výsledek hospodaření za běžné období, který mezi roky 2016/2015 a vzrostl o 261 %. Avšak tento zisk mezi lety 2017/2016 poklesl o 52,75 %.

U cizích zdrojů došlo k nárůstu závazků z obchodních vztahů, které v obou poměřovaných dobách vedly k největší změně ve finanční struktuře. Zde se nám zvýšila hodnota časového rozlišení, ve kterém se jedná o výdaje příštích období.

5.2 Analýza poměrových ukazatelů

Analýza poměrových ukazatelů se rozděluje na analýzu zadluženosti, likvidity, rentability a řízení aktiv.

1.1.3. Analýza zadluženosti

U celkové zadluženosti je doporučená hodnota ukazatele mezi 30 – 60 %. U vybrané společnosti jsou vypočítané hodnoty nižší, než je doporučená hranice. Podnik by mohl více využívat cizí zdroje pro efektivnější hospodaření. Nízké hodnoty u obou ukazatelů jsou způsobeny především tím, že firma hospodaří pouze s krátkodobými závazky a nevyužívá žádné dlouhodobé bankovní úvěry a půjčky. To podnik chrání před vznikem zadlužení u finančních institucí, nicméně s cizími zdroji by firma mohla investovat do nových projektů.

*Tabulka 6: Analýza zadluženosti
(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)*

	2017	2016	2015
Celková zadluženost	19,64%	14,24%	13,48%
Míra zadluženosti	24,65%	16,69%	15,64%

Míra zadluženosti nám vyjadřuje procentní podíl cizích zdrojů a vlastního kapitálu. Bezpečná míra zadlužení je zhruba 40 %. Z přiložených výsledků vybrané společnosti nehrozí žádná finanční rizika. To je především způsobeno nízkými hodnotami cizího kapitálu.

1.1.4. Analýza likvidity

Analýza likvidity se zabývá měřením, zda je podnik schopný hradit své krátkodobé pohledávky. Vybraná společnost u všech třech ukazatelů analýzy likvidity překračuje doporučenou hodnotu. Vykazuje vyšší hodnoty, což značí, že podnik je schopný hradit krátkodobé pohledávky.

Ukazatele likvidity jsou počítány z oběžného majetku, kde nejvyšší hodnoty tvoří pohledávky a peněžní prostředky. Pro efektivnější hospodaření podniku jsou hodnoty peněžních prostředků vysoké. Jejich snížením by podnik dosahoval doporučené hodnoty ukazatelů likvidity a tyto převyšující peněžní prostředky by mohl investovat do rozvoje podniku.

Tabulka 7: Analýza likvidity

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	2017	2016	2015
Běžná likvidita (III. stupně)	3,88	5,48	5,58
Pohotová likvidita (II. stupně)	3,38	4,73	4,45
Hotovostní likvidita (I. stupně)	1,95	2,31	1,75

1.1.5. Analýza rentability

Analýza rentability je poměrový ukazatel, který zhodnocuje efektivnost hospodaření podniku. Všechny výpočty vycházejí z výsledku hospodaření, které vybraná společnost měla za sledovaná období vždy v kladných hodnotách. Tedy i tyto ukazatele vykazují kladné hodnoty, což představuje příznivé výsledky.

Tabulka 8: Analýza rentability

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	2017	2016	2015
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	13,40%	23,66%	7,87%
Rentabilita aktiv (ROA)	8,57%	20,19%	6,79%
Rentabilita tržeb (ROS)	6,76%	14,19%	5,56%

1.1.6. Řízení aktiv

Vypočítaný obrat aktiv je nad minimální hranicí doporučené hodnoty a to vypovídá, že podnik má přiměřenou majetkovou strukturu a efektivně využívá svého majetku. Obrat dlouhodobého majetku je obdobným ukazatelem jako je obrat aktiv, avšak specifikuje se pouze na majetek dlouhodobý. Zde ukazatel vykazuje vyšší hodnoty, a to především kvůli vysokému

podílu odepsaných položek dlouhodobého majetku. U doby obratu zásob si můžeme všimnout, že se situace od roku 2016 zlepšila, což je pro podnik příznivá změna.

Tabulka 9: Analýza řízení aktiv

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	2017	2016	2015
Obrat aktiv	1,27	1,42	1,22
Obrat dlouhodobého majetku	5,50	6,29	4,95
Obrat zásob	13,28	13,62	8,20
Doba obratu zásob	27,10	26,44	43,90

Další ukazatel řízení aktivity se zaměřuje na pohledávky a závazky. Není nijak důležité se na tyto ukazatele zaměřovat jednotlivě, jelikož každá firma může mít dobu obratu pohledávek i závazků jinak dlouhou. Zde rozhoduje, jak se tyto ukazatele ovlivňují navzájem.

V roce 2015 vybraná společnost platila své závazky o téměř 69 dní dříve, než obdržela peněžní prostředky z pohledávek. Takto velké prodlevy mohou při dlouhotrvajícím období vést až k druhotné platební neschopnosti, kterou by podnik musel řešit v podobě půjčky či úvěru. V průběhu následujících dvou let se tato situace příznivě zlepšila na odstup necelých 25 dní.

Tabulka 10: Analýza řízení aktiv – pohledávky

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

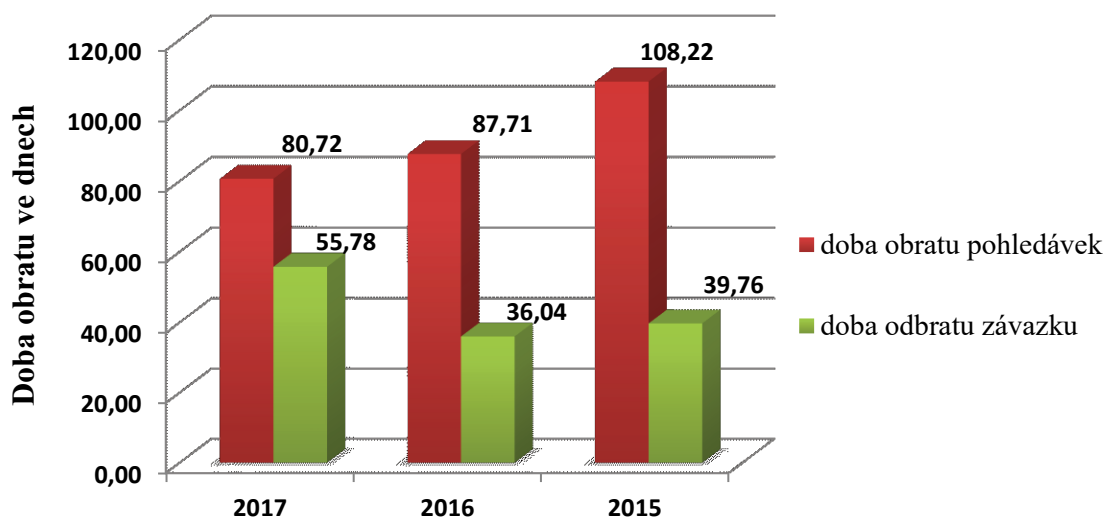
	2017	2016	2015
Obrat pohledávek	4,46	4,10	3,33
Doba obratu pohledávek	80,72	87,71	108,22

Tabulka 11: Analýza řízení aktiv – závazky

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	2017	2016	2015
Obrat závazků	6,45	9,99	9,05
Doba obratu závazku	55,78	36,04	39,76

Z následujícího grafu lze lépe pozorovat rozdíly u obrátů pohledávek a závazků.

Graf 1: Doba obrátu ve dnech

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

6 POHLEDÁVKY VE VYBRANÉ SPOLEČNOSTI

Veškeré informace o pohledávkách jsme převzali z účetní závěrky firmy. Pro rozbor dat jsme použili účetní období za rok 2015, 2016 a 2017.

6.1 Vznik a zánik pohledávek

Ke vzniku pohledávek dochází při poskytnutí služeb a prodeje výrobků. Jak již bylo zmíněno, firma se zabývá světelnou reklamou. Veškeré informace o produktech a nabízených službách jsou uvedeny na webových stránkách firmy, kde jsou i kontaktní údaje a adresa společnosti.

Se vznikem pohledávky souvisí předcházející domluva mezi stranami o druhu výrobku, montáži, čase dodání a samozřejmě i ceně. Při souhlasu obou stran je vyhotovena smlouva v podobě faktury.

Zánik pohledávky může nastat více způsoby. Nejčastějším způsobem zániku pohledávky je splacení faktury. Pohledávky můžou zaniknout i ukončením smluvního poměru nebo vzájemným započtením pohledávky a závazku.

6.2 Ocenění

Vybraná společnost prodává výrobky v nominální hodnotě. Cena je stanovena na základě tržních cen. Součástí prodaných výrobků a poskytnutých služeb jsou přímé náklady, které můžeme rozdělit na přímé mzdy, přímý materiál, náklady na dopravu a montáž. Do ceny je také zahrnuta marže, kterou si podnik stanovil ve vnitřní směrnici podniku.

6.3 Fakturace

Pohledávky jsou splatné vždy podle předchozí domluvy mezi zúčastněnými stranami. Faktury a jejich splacení se liší u každého zákazníka, a to především podle druhu, náročnosti a časových možností firmy.

6.4 Odpisy a opravné položky

Vybraná společnost neodepisuje pohledávky, ale tvoří opravné položky u odběratelů, u kterých jsou pohledávky po splatnosti. Odpisy nejsou využity, jelikož společnost si není jistá nesplacením pohledávek. Tvorbou opravné položky si podnik snižuje hodnotu pohledávky a čeká na zaplacení této pohledávky odběratelem. Při vzniku opravné položky se podnik řídí

podle § 8 Zákona o rezervách. Přesněji § 8c pro opravné položky k pohledávkám do 30 000 Kč a § 8a ve zbylých případech. Podle § 8a lze tvořit opravnou položku:

- **50 %** neuhrazené pohledávky, jestliže uplynulo více než 18 měsíců od splatnosti.
- **100 %** neuhrazené pohledávky, jestliže uplynulo více než 30 měsíců od splatnosti.

Společnost po tři sledované roky vykazuje opravnou položku u dlouhodobých pohledávek z obchodních vztahů. Jelikož od splatnosti uplynulo více než 30 měsíců, opravná položka může dosahovat 100 % neuhrazené pohledávky. Ve vybrané společnosti opravná položka dosahuje necelých 90 % neuhrazené pohledávky a tato hodnota je od roku 2016 neměnná.

Tabulka 12: Pohledávky z obchodních vztahů v tis. Kč

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	2017			2016
	brutto	korekce	netto	netto
Pohledávky z obchodních vztahů	342	298	44	44

6.5 Zajištění pohledávek

Zajištění pohledávek firma ve velké míře nepoužívala, ovšem ve sledovaném období hodnota této položky stoupla. V některých případech si po odběrateli vyžádala zaplacení zálohy, ale v příložených tabulkách je vidět, že tato položka nečinní významnou hodnotu k celkovému poměru položek rozvahy.

Tabulka 13: Krátkodobé přijaté zálohy v tis. Kč

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

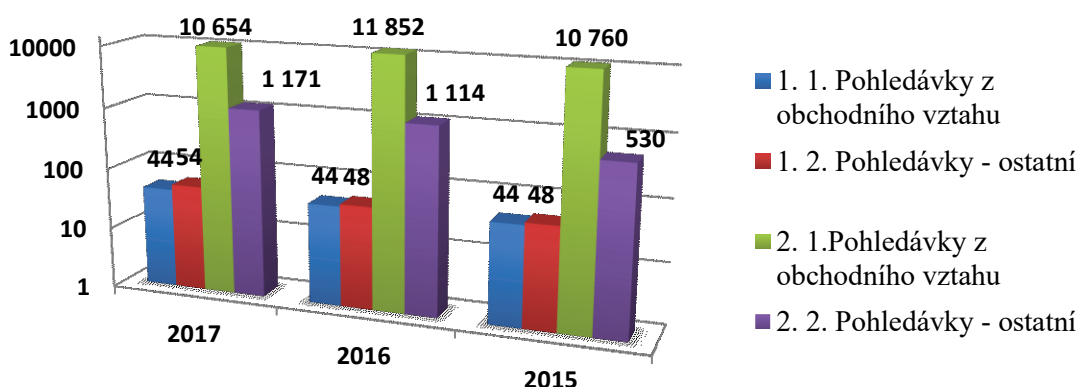
	2017	2016	2015
Krátkodobé přijaté zálohy	352	131	26

6.6 Vymáhání pohledávek

Vymáhání pohledávek si vybraná společnost zajišťuje pomocí svých administrativních zaměstnanců. Prvním krokem ve vymáhacím procesu představuje upozornění pomocí e-mailu, kde odběrateli připomenou neuhrazený závazek v domluveném termínu. Při selhání prvního kroku vymáhání společnost přechází do druhého kroku, kterým je telefonické vymáhání. Druhý krok je pro firmu stěžejní a také konečný. Další vymáhací kroky nejsou zavedeny.

6.7 Analýza pohledávek

Jak je již z níže uvedené tabulky č. 14 a grafu č. 2 zřejmé, největší část pohledávek ve vybrané společnosti tvoří krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů. Oproti této položce jsou zbývající pohledávky velmi malé a nevýrazné. Krátkodobé pohledávky z obchodních vztahů se samozřejmě vztahují k činnosti firmy, a tedy k prodeji vlastních výrobků a poskytování služeb.

Graf 2: Rozdělení pohledávek v tis. Kč

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

Z tabulky č. 14 vyplývá, že vybraná společnost rozděluje pohledávky podle účetní osnovy na krátkodobé a dlouhodobé a dále na podrozvahové položky.

Tabulka 14: Pohledávky v tis. Kč

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	2017	2016	2015
POHLEDÁVKY	11 923	13 508	11 382
1. DLOUHODOBÉ POHLEDÁVKY	98	92	92
1. 1. Pohledávky z obchodních vztahů	44	44	44
1. 2. Pohledávky – ostatní	54	48	48
1. 2. 1. Dlouhodobé poskytnuté zálohy	54	48	48
2. KRÁTKODOBÉ POHLEDÁVKY	11 825	12 966	11 290
2. 1. Pohledávky z obchodních vztahů	10 654	11 852	10 760
2. 2. Pohledávky – ostatní	1 171	1 114	530
2. 2. 1. Stát – daňové pohledávky	911	555	217
2. 2. 2. Krátkodobé poskytnuté zálohy	14	90	11
2. 2. 3. Jiné pohledávky	246	469	302

Za povšimnutí stojí dlouhodobé pohledávky z obchodních vztahů. Zde se však nebudeme zaměřovat na výši hodnoty pohledávek, ale na to, že tato cena je již po tři roky stále stejná. To je zapříčiněno nezaplacenou fakturou ze strany odběratele. V tabulce č. 14 vidíme, že vybraná firma na tuto pohledávku vytvořila opravnou položku, kterou nechává poslední tři roky neměnnou. Celková výše této položky sahá téměř k 350 tisíc Kč. To vedlo firmu k pokusu o vymáhání pohledávky, avšak zatím zcela neúspěšně.

Tabulka 15: Ukázka vykazování pohledávek v rozvaze v tis. Kč

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	2017			2016
	brutto	korekce	netto	netto
POHLEDÁVKY	12 221	298	11 923	13 508
1. DLOUHODOBÉ POHLEDÁVKY	396	298	98	92
1. 1. Pohledávky z obchodních vztahů	342	298	44	44
1. 2. Pohledávky – ostatní	54	0	54	48
1. 2. 1. Dlouhodobé poskytnuté zálohy	54	0	54	48
2. KRÁTKODOBÉ POHLEDÁVKY	11 825	0	11 825	12 966
2. 1. Pohledávky z obchodních vztahů	10 654	0	10 654	11 852
2. 2. Pohledávky – ostatní	1 171	0	1 171	1 114
2. 2. 1. Stát – daňové pohledávky	911	0	911	555
2. 2. 2. Krátkodobé poskytnuté zálohy	14	0	14	90
2. 2. 3. Jiné pohledávky	246	0	246	469

Jak již bylo zmíněno, vybraná společnost se zabývá i prodejem svých výrobků do zahraničí. Pro interní potřeby si podnik dále rozděluje pohledávky z obchodních vztahů na tuzemské a zahraniční odběratele.

Tabulka 16: Tuzemské a zahraniční pohledávky v tis. Kč

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	2017		2016		2015	
		podíl v %		podíl v %		podíl v %
Tuzemsko	7 331	68,81%	8 767	73,97%	7 525	69,93%
Zahraníčí	3 323	31,19%	3 085	26,03%	3 235	30,07%
Celkem	10 654	100%	11 852	100%	10 760	100%

V tabulce je ukázka rozdělení krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů. Podle procentuálního podílu v tabulce je patrné, že ve všech třech sledovaných obdobích se podnik

zaměřuje spíše na tuzemský trh. Nízké procento zahraničních odběratelů může být zapříčiněno velkou konkurencí v dané zemi, malou propagací v zahraničí či nepřiměřenými cenami, které mohou být vyšší z důvodu vysokých nákladů na dovoz.

Pro zaúčtování operací souvisejících s prodejem vlastních výrobků a služeb odběrateli na fakturu vybraná účetní jednotka používá účet 311 – Pohledávky z obchodních vztahů. Tento rozvahový účet účetní jednotka dále rozděluje analyticky na účet 311.01 - Tuzemské pohledávky z obchodních vztahů a na účet 311.02 - Zahraniční pohledávky z obchodních vztahů.

Se vznikem pohledávky současně vzniká i výnos, který se zaznamenává na účet 602.01 – Tržby z prodeje výrobků a služeb. Při úhradě faktury ze strany odběratele se opět rozlišuje, zda se jedná o tuzemské nebo zahraniční platby. Pro tuzemské příjmy firma používá účet 221.07 – Bankovní účet v Kč a pro zahraniční příjmy účet 221.03 – Bankovní účet v EURECH.

Tabulka 17: Účtování prodeje na fakturu – tuzemsko

(Vlastní zpracování dle materiálů vybrané společnosti)

Operace	Má dáti	Dal	Částka
Prodej výrobků na fakturu	311.01	602.01	120.000 Kč
DPH (21 %)	311.01	343.22	25.200 Kč
Úhrada faktury od odběratele	221.07	311.01	145.200 Kč

V následující tabulce je uvedeno účtování s odběratelem ze zahraničí. Faktura je vystavena v cizí měně, která je následně přepočtena na měnu českou podle aktuálního kurzu. Vybraná společnost účtuje faktury podle denního kurzu a tím vznikají kurzovní rozdíly, jelikož se kurz mění. Tím se jedná se kurzový zisk nebo ztrátu. Kurzový zisk zaúčtujeme jako výnos a případná ztráta by představovala náklad.

Tabulka 18: Účtování prodeje na fakturu – zahraničí

(Vlastní zpracování dle materiálů vybrané společnosti)

Operace	Má dáti	Dal	Částka	Přepočtená částka
Prodej na fakturu (25,50 Kč/1 EUR)	311.02	602.01	2 000 EUR	51 000 Kč
Úhrada faktury (26,00 Kč/1 EUR)	221.03	311.02	2 000 EUR	52 000 Kč
Kurzový zisk	311.02	663.01	1 000 Kč	1 000 Kč

6.8 Rozdělení krátkodobých pohledávek dle jejich splatnosti

V této kapitole se zaměříme na rozdělení krátkodobých pohledávek dle jejich splatnosti. Způsob dělení je sestaven na principu rozřídění pohledávek, které jsou evidovány jako pohledávky do splatnosti a na pohledávky po splatnosti, které lze dále rozčlenit do časových intervalů. Pro tuto analýzu jsme zvolili asi nejvíce používané rozdělení, a to na intervaly do 30 dnů, do 90 dnů, do 180 dnů a více jak 181 dnů po splatnosti. S odkazem na tabulku č. 16, jsou tyto pohledávky také rozříděny na tuzemské a zahraniční.

Tuzemské pohledávky jsou v celkové hodnotě 7,331 milionů Kč. Z této částky tvoří 55,6 % pohledávky do splatnosti, zbylých 44,4 % jsou pohledávky po splatnosti. Největší část z těchto 44,4 % představují pohledávky za odběrateli, kteří dluh u vybrané společnosti nezaplatili ve lhůtě, která je maximálně do 30 dnů. Z velké části se jedná o odběratele, kteří svoje závazky plní včas. Toto prodlení může nastat z běžného koloběhu oběžných aktiv, který se zpozdil.

Tabulka 19: Rozdělení krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů – tuzemsko

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	Celkem v tis. Kč	Podíl v %
Pohledávky z obchodních vztahů	7 331	100%
Do splatnosti	4 077	55,6%
Po splatnosti	3 254	44,4%
• 0–30 dnů	2 771	37,8%
• 31–90 dnů	126	1,7%
• 91–180 dnů	9	0,1%
• 181 dnů a více	348	4,7%

U zahraničních krátkodobých pohledávek je patrné, že nejvyšší část pohledávek po splatnosti je ta, kterou již podnik zařadil do intervalu 181 dnů a více. Tyto pohledávky po splatnosti představují téměř 77 % všech zahraničních pohledávek. Důvodem jsou již uvedené velmi nízké vymáhací prostředky. Velký problém zde tvoří jazyková bariéra mezi vybranou firmou a zahraničními odběrateli.

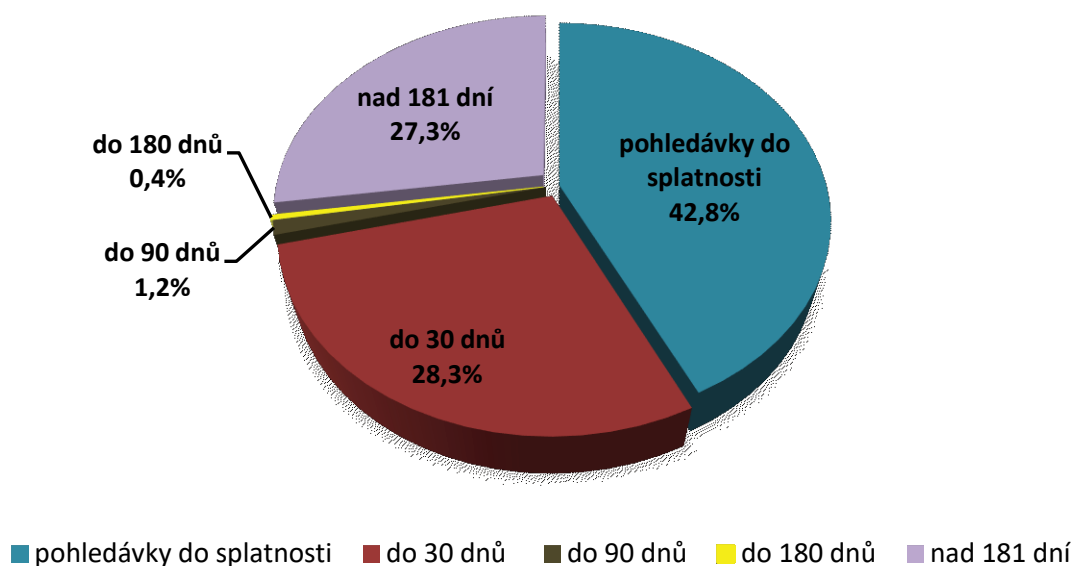
Tabulka 20: Rozdělení krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů – zahraničí

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	Celkem v tis. Kč	Podíl v %
Pohledávky z obchodních vztahů	3 323	100%
Do splatnosti	487	14,7%
Po splatnosti	2836	85,3%
• 0–30 dnů	247	7,4%
• 31–90 dnů	0	0%
• 91–180 dnů	35	1,1%
• 181 dnů a více	2 556	76,8%

V následujícím grafu jsou uvedeny krátkodobé pohledávky a jejich podíl na celkový souhrn. Pohledávky tuzemské i zahraniční do splatnosti tvoří 43 % celkových krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů. Na druhém místě s nejvyšším procentním podílem jsou pohledávky po splatnosti do 30 dnů. Tento podíl představuje 28 %. Jen o 1 % méně, tedy 27 %, tvoří pohledávky se splatností nad 181 dnů. Pohledávky se splatností od 31 dnů do 90 dnů a od 91 dnů do 180 dnů tvoří pro firmu oproti ostatním pohledávkám minimální hodnoty nesplacené částky.

Celkové rozdělení krátkodobých pohledávek

Graf 3: Celkové krátkodobé pohledávky do a po splatnosti

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

6.9 Opravné položky k pohledávkám po splatnosti

Opravnou položkou si společnost může upravit hodnotu nesplacené částky od odběratele. Je důležité rozlišovat účetní a daňové neboli zákonné opravné položky. Vybraná společnost k vypracování této analýzy poskytla neúplné informace. Dozvěděli jsme se, že firma tvoří opravné položky k ohroženým dlouhodobým pohledávkám za odběrateli a vykázaná hodnota je v částce 298 tisíc Kč. Detailní postup tvorby opravné položky nám nebyl vybranou společností poskytnut.

- Účetní opravná položka

Podle literárních zdrojů jsou účetní opravné položky tvořeny na základě zákonných opravných položek a jsou tvořeny tak, aby celková hodnota obou těchto položek činila:

- a) 25 % hodnoty nesplacené pohledávky alespoň 6 měsíců po lhůtě splatnosti.
- b) 50 % hodnoty nesplacené pohledávky při dosažení 12 měsíců po lhůtě splatnosti.
- c) 75 % hodnoty nesplacené pohledávky při dosažení 18 měsíců po lhůtě splatnosti.
- d) 100 % hodnoty nesplacené pohledávky při dosažení 24 měsíců po lhůtě splatnosti.

Účetní opravné položky si společnost určí podle svého a dané postupy jsou většinou zapsány do interních směrnic.

- Daňově opravná položka

Daňové opravné položky jsou upraveny v zákoně o rezervách č. 593/1993 Sb. Pro daňově opravné položky k nepromlčeným pohledávkám podle § 8a můžeme:

- a) Po 18 měsících po splatnosti tvořit OP až do výše 50 % neuhrazené pohledávky.
- b) Po 30 měsících po splatnosti tvořit OP až do výše 100 % neuhrazené pohledávky.

Tabulka 21: Přehled stavu pohledávek k tvorbě zákonné OP v Kč

(Vlastní zpracování dle materiálů vybrané společnosti)

Datum vystavení faktury	Prodlení ve dnech	PS	KS
10. 04. 2016	630	441 500,50	44 150,00
08. 02. 2016	692	38 067,00	1 903,35
08. 02. 2016	692	439 090,00	21 954,50
25. 11. 2015	767	409 702,00	20 485,10
08. 08. 2015	876	941 319,00	47 066,00
11. 02. 2015	1054	89 750,00	4 487,50
14. 11. 2014	1143	357 677,99	8 352,77
15. 09. 2014	1203	37 900,00	2 970,00
03. 09. 2014	1215	304 360,00	14 085,50
06. 05. 2013	1700	256 230,00	12 811,50
04. 04. 2013	1732	51 788,00	51 788,00
03. 04. 2013	1733	140 050,00	70 050,00
05. 12. 2011	2218	93 576,00	4 678,80
Celkem		3 601 010,49	304 783,02

Pohledávky uvedené v tabulce podle zákona o rezervách č. 593/1993 Sb. § 8a jsou v hodnotě vyšší než 30 000 Kč a jedná se o nepromlčené pohledávky.

Hodnoty v horní části tabulky č. 21 označené světle modrou barvou splňují podmínku pro tvorbu zákonné opravné položky. Dosahují tedy 18 měsíců po lhůtě splatnosti (540 dní). Součet těchto položek je v hodnotě 135 559 Kč. Opravná položka by mohla být tvořena až do výše 50 %, tedy do 67,7 tisíc Kč.

Zbývající hodnoty v tabulce č. 21 podbarvené oranžovou barvou představují pohledávky, u kterých lhůta po splatnosti přesáhla více než 30 měsíců (900 dní). Zde lze tvořit zákonné opravné položky až do výše 100 % neuhrazených pohledávek, což je v našem případě do částky 169 224 Kč.

7 ZÁVAZKY VE VYBRANÉ SPOLEČNOSTI

Veškeré informace o závazcích vybrané společnosti jsme převzali z účetní závěrky firmy, přesněji z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a také z přílohy k účetní závěrce. Pro rozbor dat jsme použili účetní období za rok 2015, 2016 a 2017.

7.1 Vznik a zánik závazků

Závazky vybrané společnosti jsou nejčastěji z nákupu na fakturu, jde především o nákup materiálu pro následnou výrobu.

Závazky vznikají vytvořením objednávek za materiál od dodavatelských firem. Obchodující strany se dohodnou na podmínkách obchodu a vytvoří fakturu, která je brána jako obchodní smlouva.

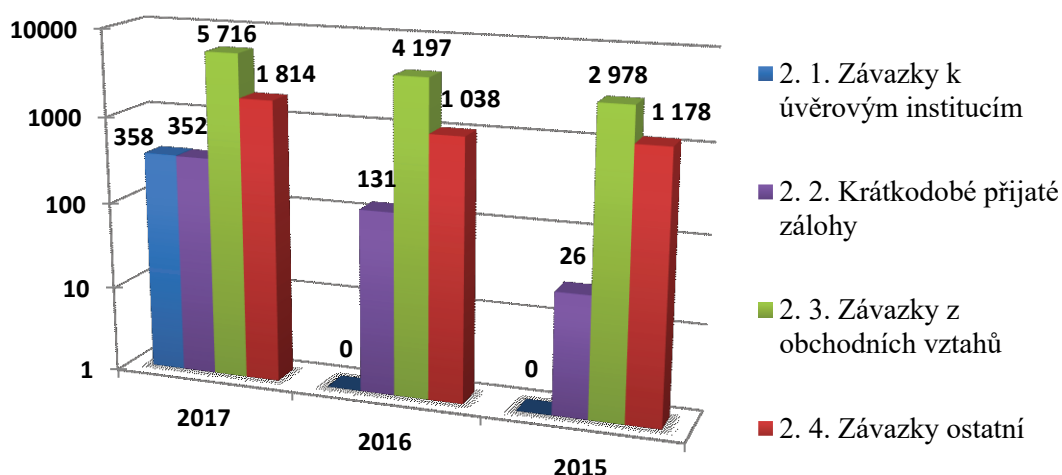
Závazek zaniká zaplacením za přijatou dodávku materiálu či za poskytnutou službu. Závazek může též zaniknout odstoupením od smlouvy, či vzájemným započtením.

7.2 Ocenění

Společnost je povinna zaplatit celou částku uvedenou na faktuře. Částka může být snížena ze strany dodavatele. Pro odběratele je výhodné domluvit se před vystavením obchodní smlouvy na případných slevách (opožděná dodávka, vada zboží a jiné).

7.3 Analýza závazků

Závazky ve vybrané společnosti jsou pouze v krátkodobé podobě. Dříve měla společnost dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím. Veškeré tyto dlouhodobé závazky již uhradila a za poslední tři roky vykazuje u těchto položek nulové hodnoty. Všechny cizí zdroje společnosti jsou tudíž tvořeny z krátkodobých závazků.

Graf 4: Rozdělení závazků v tis. Kč

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

Z příloženého grafu a tabulky je patrné, že závazky společnosti jsou rozděleny na závazky k úvěrovým institucím, závazky z obchodních vztahů a ostatní závazky.

Tabulka 22: Závazky v tis. Kč

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	2017	2016	2015
ZÁVAZKY	8 240	5 366	4 182
1. DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY	0	0	0
2. KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY	8 240	5 366	4 182
2. 1. Závazky k úvěrovým institucím	358	0	0
2. 2. Krátkodobé přijaté zálohy	352	131	26
2. 3. Závazky z obchodních vztahů	5 716	4 197	2 978
2. 4. Závazky ostatní	1 814	1 038	1 178
2. 4. 1. Krátkodobé finanční výpomoci	0	6	0
2. 4. 2. Závazky k zaměstnancům	577	652	717
2. 4. 3. Závazky se SZ a ZP	281	295	329
2. 4. 4. Stát – daňové závazky a dotace	956	75	122
2. 4. 5. Dohadné účty pasivní	0	10	10

V roce 2017 si podnik vzal krátkodobý úvěr, tedy se splatností do 12 měsíců. Potřeba tohoto úvěru může plynout z problému, kterým je již zmíněný obrat pohledávek a závazků. To souvisí s tím, že podnik dlouhodobě platí závazky dříve, než mu jsou poskytnuty peněžní prostředky z pohledávek. Největší hodnotu krátkodobých závazků představují závazky

z obchodních vztahů, které tvoří téměř 70 % všech závazků v roce 2017. V předešlých letech tato položka tvořila ještě vyšší podíl na celkové závazky a je v přímé spojitosti s činností firmy. Mezi ostatní závazky patří mzdové závazky, se kterými jsou úzce spojeny závazky na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. Závazky k zaměstnancům a závazky se sociálním zabezpečením a zdravotním pojištěním jsou uvedeny ke konci účetního období, se kterým souvisí a budou zaplacený v následujícím měsíci.

Stejně jako u pohledávek i zde mezi další rozdělení závazků patří dělení podle dodavatele. Rozlišujeme tedy dodavatele z tuzemska a ze zahraničí. Oproti pohledávkám se však významně změnil podíl zahraničních obchodů na celkové hodnotě závazků. Vybraná společnost má jen pár ověřených firem, od kterých odebírá materiál pro svou výrobu. Důvodem odběru je v první řadě širší nabídka sortimentu na zahraničním trhu oproti českému trhu. Nicméně velkou nevýhodou jsou zde mnohem vyšší náklady na pořízení, což je především dáno vysokými cenami za dopravu tohoto materiálu.

Tabulka 23: Tuzemské a zahraniční závazky v tis. Kč

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	2017		2016		2015	
		podíl v %		podíl v %		podíl v %
Tuzemsko	5 544	96,99%	3 728	88,83%	2 760	92,68%
Zahraníčí	172	3,01%	469	11,17%	218	7,32%
Celkem	5 716	100%	4 197	100%	2 978	100%

Nákupu od tuzemského dodavatele zaúčtujeme k účtu 111.02 - Pořízení materiálu a k účtu 321.01 – Tuzemský závazek z obchodních vztahů a poté zaplatíme danou částku z účtu 221.07 – Bankovní účet v Kč.

Tabulka 24: Účtování nákupu na fakturu – tuzemsko

(Vlastní zpracování dle materiálů vybrané společnosti)

Operace	Má dátí	Dal	Částka
Nákup materiálu na fakturu	111.02	321.01	50.000 Kč
DPH (21 %)	343.22	321.01	10.500 Kč
Příjem materiálu na sklad	112.01	111.02	60.500 Kč
Úhrada faktury dodavateli	321.01	221.07	60.500 Kč

Při nákupu materiálu ze zahraničí postupujeme obdobně jako u tuzemského dodavatele. Je pouze nutné rozlišovat analytické účty. I zde se musí cizí měna přepočítat na měnu českou podle aktuálního kurzu. Po přepočtení vzniká kurzová ztráta, která pro vybranou společnost představuje náklad, viz tabulka č. 25.

Tabulka 25: Účtování nákupu na fakturu – zahraničí

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

Operace	Má dáti	Dal	Částka	Přepočtená částka
Nákup na fakturu (27,50 Kč /1 EUR)	111.02	321.02	1 200 EUR	33 000 Kč
Úhrada faktury (26,00 Kč/1 EUR)	321.02	221.03	1 200 EUR	31 200 Kč
Příjem materiálu na sklad	112.01	111.02	1 200 EUR	33 000 Kč
Kurzová ztráta	563.01	321.02	1 800 Kč	1 800 Kč

7.4 Rozdělení krátkodobých závazků dle jejich splatnosti

Krátkodobých závazky lze rozdělit na závazky z obchodních vztahů do splatnosti a po splatnosti. Tuzemské krátkodobé závazky jsou tvořeny z 82,95 % závazky do splatnosti a pouhých 17,05 % jsou závazky po splatnosti, které zastupují téměř jen dluhy splatné do 30 dní po domluveném datu zaplacení.

Tabulka 26: Rozdělení krátkodobých závazků z obchodních vztahů – tuzemsko

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	Celkem v tis. Kč	Podíl v %
Závazky z obchodních vztahů	5 544	100%
Do splatnosti	4 599	82,95%
Po splatnosti	945	17,05%
• 0–30 dnů	944	17,03%
• 31–90 dnů	1	0,02%
• 91–180 dnů	0	0%
• 181 dnů a více	0	0%

Zahraniční krátkodobé závazky jsou v celkové hodnotě pouhých 172 tisíc Kč. Závazky do splatnosti představují 92,4 %. U závazků po splatnosti vystupuje jen jedna nezaplacená faktura ve výši 13 tisíc Kč, u které prodlení pro účetní rok 2017 představuje 419 dnů. Více informací k této položce nebylo přiloženo.

Tabulka 27: Rozdělení krátkodobých závazků z obchodních vztahů – zahraničí

(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)

	Celkem v tis. Kč	Podíl v %
Závazky z obchodních vztahů	172	100%
Do splatnosti	159	92,4%
Po splatnosti	13	7,6%
• 0–30 dnů	0	0%
• 31–90 dnů	0	0%
• 91–180 dnů	0	0%
• 181 dnů a více	13	7,6%

8 ZHODNOCENÍ A NÁVRH NA ZLEPŠENÍ

Situace ve vybrané společnosti je za sledované období tři let příznivá. Analýza pohledávek se zdá být v pořádku. Přes kladné hodnoty výsledků ukazatelů, se vyskytují slabá místa, která se dají zlepšit. Společnost nemá žádné potíže s dodržením závazků. V následných odstavcích jsou sepsány doporučená opatření na zlepšení situace ve vybrané společnosti.

Pro lepší situaci se splácením pohledávek by vybraná společnost mohla zavést použití skonta. Skonto je sleva, kterou prodávající je ochoten poskytnout kupujícímu v případě, že zaplatí hned nebo v krátkém intervalu. Tato sleva je nejčastěji stanovena v procentní hodnotě, která se počítá z prodejní ceny. Zda je skonto výhodné, zjistíme při porovnání této hodnoty s úrokovou mírou, za kterou by v případě nevyužití skonta mohl odběratel peníze investovat nebo za kterou by si musel peníze půjčit, kdyby chtěl skonto využít.

Výpočet relativní výše skonta:

$$ú_{ef} = \frac{S}{z - s} * 360$$

Kde: $ú_{ef}$ – efektivní úrok (ekvivalentní úroková sazba z bankovního úvěru v %)

S – sazba skonta v % z ceny

z – doba splatnosti závazku ve dnech

s – lhůta pro poskytnutí skonta ve dnech

Příklad:

Doba splacení faktury je 30 dní. Vybraná firma poskytne odběrateli skonto ve výši 0,4 %, když fakturu zaplatí do 5 dnů od vystavení. Odběratel má možnost tyto peníze investovat na spořicí účet úročený 2,5 % p.a.

$$ú_{ef} = \frac{S}{z-s} * 360 = \frac{0,4}{30-5} * 360 = 5,76 \%$$

V tomto případě výnos ze skonta pro odběratele vyšel ve výši 5,76 %. V situaci, kdyby peníze vložil na spořicí účet, by výnos byl pouze 2,5 % p. a. Z toho plyne, že je pro odběratele lepší využít skonto, tedy zaplatit dříve. Kdyby skonto vyšlo nižší, znamenalo by to, že je výhodnější uložit peníze na spořicí účet.

Pro vybranou společnost je důležité vypočítat výši skonta neboli slevy, kterou jsou ochotni nabídnout, aby to bylo výhodné jak pro ně, tak také pro odběratele.

Zavedením skonta by znamenalo pro firmu rychlejší splácení pohledávek z obchodních vztahů. Tím by se snížil rozdíl mezi dobou splacení pohledávek a závazků, což by vedlo ke snížení hrozby spojené se vznikem druhotné platební neschopnosti. Dále by podnik měl dříve peněžní prostředky na účtech, které může investovat do rozvoje podnikání.

Při analýze zadluženosti výsledné hodnoty celkového ukazatele zadluženosti vycházely nižší než je doporučená hodnota, která se pohybuje mezi 30 – 60 %. Pro lepší hospodaření podniku s cizím kapitálem by bylo výhodné využívat financování pomocí bankovního úvěru, který by doplnil zbývající procenta do doporučené hodnoty celkové zadluženosti podniku. Velmi nízké hodnoty zadluženosti za poslední tři roky jsou uvedeny v tabulce č. 28. Tyto hodnoty nejsou pro vybranou společnost nijak nepříznivé, nicméně finance získané z úvěru by mohli být použity na rozvoj společnosti či pokrytí období při čekání na splacení pohledávek od odběratelů.

*Tabulka 28: Celková zadluženost
(Vlastní zpracování dle účetních závěrek)*

	2017	2016	2015
Celková zadluženost	19,64%	14,24%	13,48%

Vybraná společnost již v roce 2008 bankovní úvěr k financování použila. Při analyzování roku 2008 celková zadluženost vycházela zhruba 28,5 %. Tato hodnota se mnohem více podobá doporučené hodnotě a je tedy možné říci, že v tomto roce podnik efektivněji hospodařil s cizími zdroji. I dříve firma disponovala kratším obratem závazků než obratem pohledávek, a to je možná jeden z důvodů, proč použila financování úvěrem.

Další zlepšení pro vybranou společnost je návrh na zajištění pohledávek. Zde se nabízí více možností. Podnik při vzniku obchodního vztahu může zakomponovat do obchodní smlouvy či faktury případné sankce za nedodržení stanoveného termínu splacení dluhu. Tato sankce může být také odstupňována podle doby, po kterou odběratel neplatí. Dále navrhuje, aby firma více využívala zajištění pomocí záloh, a to především u větších objednávek. Možností zajištění pohledávek je již už zmíněná nabídka skonta. Zajištění pohledávek je možné také zredukovat pomocí analýzy stávajících odběratelů. Podle minulosti můžeme rozdělit odběratele do tří skupin. První skupina obsahuje odběratele, se kterými v minulosti nebyli žádné problémy a vždy vše splatili včas. Lze je označit jako dobré odběratele. Druhá skupina představuje střední odběratele, kteří v minulosti měli problémy se splácením. Tyto problémy nebyly nijak výrazné, týkaly se úhrady faktury po době splatnosti do 30 dnů. Třetí skupinu

tvoří tzv. špatní odběratelé, kteří nesou pro vybranou společnost riziko. Je zde velká pravděpodobnost, že faktury nebudou uhrazeny. U této skupiny odběratelů bychom navrhovali zajištění pomocí záloh. Následující možností je také zavedení prověřování budoucích klientů. Prověření klienta je možné online, a to v evidenci Centrálního registru dlužníků České republiky. Další informace o klientovi lze získat i z veřejně dostupných listin na webové stránce Justice.cz. Lze také využít placené prověření klienta specializovanými firmami na tuto problematiku.

Se zajištěním pohledávek souvisí i následné vymáhání pohledávek. Jak jsme již dříve zmínili, firma využívá pouze telefonické a e-mailové upomínky, které ve většině případů nevedou ke kladnému výsledku. Zavedením efektivnějšího procesu vymáhání pohledávek může firma snížit problémy s jejich splácením. Na českém trhu existuje mnoho firem, které se těmito problémy zbývají. Využitím těchto služeb dojde u vybrané společnosti ke zvýšení nákladů, které jsou však v konečném výsledku lepším řešením než nezaplacená pohledávka. Mnoho vymáhacích firem dále nabízí přenesení veškeré právní odpovědnosti a administrativu spojenou s tímto problémem na sebe. Využitím specializované firmy je lepším řešením než pověřit tímto problémem zaměstnance vybrané společnosti. Tito zaměstnanci většinou nemají zkušenosti s touto problematikou, vykonávají převážně jinou pracovní činnost a je to pro ně i velmi nepříjemný proces. Jedinou výhodou využití vlastních zaměstnanců k vymáhání pohledávek jsou zaručeně nižší náklady.

ZÁVĚR

Tématem bakalářské práce byla analýza pohledávek a závazků ve vybrané společnosti. Pro zpracování této práce byl použit teoretický rozbor dané problematiky pomocí prostudování literárních a internetových zdrojů.

V první polovině práce jsme se zaměřili na teoretický rozbor pohledávek a závazků. Z těchto teoretických poznatků byla následně zpracována praktická část.

Kapitoly, které následují po teoretické části, byly určeny pro analýzu pohledávek a závazků ve vybrané společnosti. Již zmíněná vybraná společnost se zaměřuje na návrh, výrobu, prodej a montáž světlené reklamy. Tomuto oboru se na českém trhu věnují již od roku 1996.

Po provedení analýzy pohledávek a závazků ve vybrané společnosti jsme zhodnotili výslednou situaci jako příznivou. Našly se ovšem skutečnosti, které by mohl podnik zlepšit a dosáhl by tím efektivnějšího hospodaření.

Stěžejním nálezem v průběhu analýzy bylo zjištění velkých prodlev dnů u výsledků ukazatelů aktiv. Přesně jde o výpočet doby obratu pohledávek a závazků. Výsledné hodnoty ukazatelů doby obratu pohledávek za všechny tři sledované období (roky 2015, 2016, 2017) vykazují delší dobu splacení než je tomu u doby obratu závazků. Z toho vyplývá, že vybraná společnost hradí své závazky věřitelům mnohem dříve, než jim jsou zaplacený pohledávky. Z krátkodobého hlediska tato situace nepředstavuje hrozbu. Z dlouhodobého hlediska by však mohla nastat druhotná platební neschopnost. Řešení v tomto případě může představovat krátkodobý nebo dlouhodobý bankovní úvěr.

Další výsledek analýzy nám odkryl skutečnost, že vybraná společnost disponuje nepříznivými hodnotami u nesplacených pohledávek. Ke konci roku 2017 pohledávky po splatnosti ve společnosti představovali více než 37 %, v peněžním vyjádření je to více než 3,2 milionu Kč. S tímto nepříznivým jevem byl spojen fakt, že vybraná společnost má nedostatečně vytvořené podklady k vymáhání nesplacených pohledávek. Navazujícím nedostatkem, zjištěným z rozboru pohledávek po splatnosti, byla tvorba opravných položek. Vybraná společnost nám poskytla neúplné informace, a proto jsme jim aspoň zhruba navrhli, jak by mohla tvorba zákonných opravných položek nad 30 000 Kč podle zákona o rezervách č. 593/1993 Sb. § 8a (tabulka 21) vypadat.

Z analýzy závazků vybrané společnosti jsme zjistili pouze to, že podnik vykazuje závazky po splatnosti do 30 dnů. Tyto zpožděné platby jsou ve výši 17 % z celkových krátkodobých

závazků z obchodních vztahů. Z finančního hlediska podnik disponuje peněžními prostředky na úhradu tohoto dluhu.

Cílem bakalářské práce bylo provedení analýzy pohledávek a závazků ve vybrané společnosti a především následné zhodnocení a vytvoření návrhů na zlepšení současné situace.

Pro zlepšení aktuální situace bylo navrženo zajištění pohledávek. První z možností je do obchodních smluv zakomponovat finanční poplatky za opožděnou platbu. Dále jsme doporučovali zavedení kontroly stálých i nově přichozích klientů a jejich finanční situace. K efektivnějšímu řízení pohledávek jsme přiložili návrh na zavedení skonta pro některé klienty. Skonto bylo doporučeno na budoucí zlepšení situace se splácením pohledávek od odběratele. Následně jsme se při návrhu zaměřili na vymáhání pohledávek po splatnosti. Vybraná společnost vymáhací prostředky používá ve velmi omezeném rozsahu. Pro zvýšení účinnosti při vymáhání pohledávek se nabízí alternativa přenechat tuto problematiku firmám, které se na to specializují.

Z celkových výsledků finanční analýzy je prokazatelné, že si vybraná společnost v analyzovaných letech vedla obstojně.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BAŘINOVÁ, Dagmar a Iveta VOZŇÁKOVÁ, 2007. Pohledávky: právně, daňově, účetně. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 135 s. ISBN 978-80-247-1816-3.

BLECHOVÁ, Beata a Jana JANOUŠKOVÁ, 2012. Podvojně účetnictví v příkladech. Dvanácté vydání. Praha: Grada, 200 s. ISBN 978-80-247-4185-7.

HANDLAR, Jiří, 2010. Zánik závazků dohodou v občanském a obchodním právu. V Praze: C.H. Beck, 143 s. ISBN 978-80-7400-184-0.

HIGGINS, Robert C, 2016. Analysis for financial management. Eleventh edition. New York, NY: McGraw-Hill Education, 466 s. ISBN 9780077861780.

HINKE, Jana a Dana BÁRKOVÁ, 2010. Účetnictví 2: pokročilé aplikace. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 232 s. ISBN 978-80-247-3516-0.

JON, Woo-Jung, 2018. Cross-border transfer and collateralisation of receivables: a comparative analysis of multiple legal systems. Portland, Oregon: Hart, 336 s. ISBN 978-1-50991-434-0.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER, 2017. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada, 228 s. ISBN 978-80-271-0563-2.

KUBÍČKOVÁ, Dana a Irena JINDŘICHOVSKÁ, 2015. Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firem. V Praze: C. H. Beck, 342 s. ISBN 978-80-7400-538-1.

MRKOSOVÁ, Jitka, 2017. Účetnictví 2017: učebnice pro SŠ a VOŠ. Brno: Edika, 312 s. ISBN 978-80-266-1073-1

MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ, 2016. Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích. Praha: Grada, 207 s. ISBN 978-80-247-5806-0.

NOVOTNÝ, Pavel, 2018. Účetnictví pro úplné začátečníky 2018. Dvanácté vydání. Praha: Grada, 208 s. ISBN 978-80-271-0870-1.

PASEKOVÁ, Marie, 2008. Finanční účetnictví: studijní pomůcka pro distanční studium. Vyd. 2., upr. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 274 s. ISBN 978-80-7318-735-4.

PASEKOVÁ, Marie, 2008. Základy účetnictví: studijní pomůcka pro distanční studium. Vyd. 5., upr. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 191 s. ISBN 978-80-7318-750-7.

PILÁTOVÁ, Jana a Jaroslav RICHTER, 2011. Pohledávky a jejich řešení v podnikové praxi: praktická řešení a vzory, daňová a účetní problematika, vybraná související ustanovení. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 119 s. ISBN 978-80-7263-678-5.

REŽŇÁKOVÁ, Mária a kolektiv, 2010. Řízení platební schopnosti podniku. Praha: Grada, 191 s. ISBN 978-80-247-3441-5.

RŮČKOVÁ, Petra, 2015. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 5., aktualizované vydání. Praha: Grada, 152 s. ISBN 978-80-247-5534-2.

RYNEŠ, Petr, 2014. Podvojný účetnictví a účetní závěrka 2014: průvodce podvojným účetnictvím. Olomouc: ANAG, 1144 s. ISBN 978-807-2638-536.

SKÁLOVÁ, Jana a kolektiv, 2017. Podvojný účetnictví 2017. Dvacáté třetí vydání. Praha 7: Grada, 192 s. ISBN 978-80-271-0423-9.

ŠANTRŮČEK, Jaroslav a David ŠTĚDRA, 2012. Pohledávky, jejich cese a hodnota. 3., aktualiz. vyd. Praha: Oeconomica, 122 s. ISBN 978-80-245-1920-3.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2016. Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 284 s. ISBN 978-80-271-0048-4.

SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

VLNAS, Martin. Pojištění pohledávek: Obrana proti neplaticím zákazníkům. Peníze.cz [online]. Partners media, 26. 04. 2014 [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/podnikani/284934-pojisteni-pohledavek-obrana-proti-neplaticim-zakaznikum>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Č. – Číslo

ČNR – Česká národní rada

FO – Fyzická osoba

KS – Konečný stav

OP – Opravná položka

p. a. – Per annum

PO – Právnícká osoba

PS – Počáteční stav

SMV – Samostatné movité věci

SZ – Sociální zabezpečení

Tzv. – Tak zvaně

ZP – Zdravotní pojištění

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1: Doba obratu ve dnech</i>	41
<i>Graf 2: Rozdělení pohledávek v tis. Kč</i>	44
<i>Graf 3: Celkové krátkodobé pohledávky do a po splatnosti</i>	48
<i>Graf 4: Rozdělení závazků v tis. Kč</i>	52

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1: Zahraniční odběratelé.....</i>	<i>33</i>
<i>Obrázek 2: Organizační struktura vybrané společnosti .....</i>	<i>34</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1: Rozdíly mezi faktoringem a forfaitingem.....</i>	19
<i>Tabulka 2: Porovnání leasingového úvěru a bankovního úvěru .....</i>	26
<i>Tabulka 3: Zdroje dat pro elementární metody .....</i>	28
<i>Tabulka 4: Zaměstnanci vybrané společnosti.....</i>	34
<i>Tabulka 5: Vertikální a horizontální analýza .....</i>	36
<i>Tabulka 6: Analýza zadluženosti .....</i>	38
<i>Tabulka 7: Analýza likvidity .....</i>	39
<i>Tabulka 8: Analýza rentability .....</i>	39
<i>Tabulka 9: Analýza řízení aktiv .....</i>	40
<i>Tabulka 10: Analýza řízení aktiv – pohledávky .....</i>	40
<i>Tabulka 11: Analýza řízení aktiv – závazky.....</i>	40
<i>Tabulka 12: Pohledávky z obchodních vztahů v tis. Kč.....</i>	43
<i>Tabulka 13: Krátkodobé přijaté zálohy v tis. Kč.....</i>	43
<i>Tabulka 14: Pohledávky v tis. Kč .....</i>	44
<i>Tabulka 15: Ukázka vykazování pohledávek v rozvaze v tis. Kč .....</i>	45
<i>Tabulka 16: Tuzemské a zahraniční pohledávky v tis. Kč .....</i>	45
<i>Tabulka 17: Účtování prodeje na fakturu – tuzemsko.....</i>	46
<i>Tabulka 18: Účtování prodeje na fakturu – zahraničí .....</i>	46
<i>Tabulka 19: Rozdělení krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů – tuzemsko ..</i>	47
<i>Tabulka 20: Rozdělení krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů – zahraničí ..</i>	48
<i>Tabulka 21: Přehled stavu pohledávek k tvorbě zákonné OP v Kč .....</i>	50
<i>Tabulka 22: Závazky v tis. Kč .....</i>	52
<i>Tabulka 23: Tuzemské a zahraniční závazky v tis. Kč.....</i>	53
<i>Tabulka 24: Účtování nákupu na fakturu – tuzemsko .....</i>	53
<i>Tabulka 25: Účtování nákupu na fakturu – zahraničí .....</i>	54
<i>Tabulka 26: Rozdělení krátkodobých závazků z obchodních vztahů – tuzemsko .....</i>	54
<i>Tabulka 27: Rozdělení krátkodobých závazků z obchodních vztahů – zahraničí .....</i>	55
<i>Tabulka 28: Celková zadluženost .....</i>	57